

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
Community-Based Administration of Local Curriculum on Sugarcane
Cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict of Huaysaiprachasan School
in Phetchaburi Province

สุรศักดิ์ สุขศรี
Surasak Suksri

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
Master of Education Thesis in Educational Administration
Phetchaburi Rajabhat University

2567

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชน
เป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
ผู้วิจัย นายสุรศักดิ์ สุขศรี
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
ปี พ.ศ. 2567

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.จุฬาพร ศรีรังสรรค์)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุฬาพร ศรีรังสรรค์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ไพรัช มณีโชติ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนา กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี **ผู้วิจัย** นายสุรศักดิ์ สุขศรี **สาขาวิชา** การบริหารการศึกษา **พ.ศ.2567** **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก** อาจารย์ ดร.จุฬาพร ศรีรังสรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ความรู้ท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ 2) การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 3 คน ผู้นำชุมชน 1 คน ผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อย 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.32-0.62 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24-0.56 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8 และ 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ความรู้ท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ มี 4 เรื่อง คือ 1) ที่มาบริบทของตำบลห้วยทรายเหนือ 2) สายพันธุ์อ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ 3) การปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ และ 4) ผลผลิตความหวานจากอ้อยตำบลห้วยทรายเหนือ
2. การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ มี 6 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 2) การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 3) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 4) การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 5) การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 6) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.64$, S.D. = 2.91) คิดเป็นร้อยละ 48.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 16.44$, S.D. = 2.15) คิดเป็นร้อยละ 82.20

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกอ้อย ชุมชนเป็นฐาน

Thesis Title: Community-Based Administration of Local Curriculum on Sugarcane Cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict of Huaysaiprachasan School in Phetchaburi Province
Researcher: Mr. Surasak Suksri **Major:** Educational Administration **Year:** 2024 **Advisor:** Dr. Chulaporn Srirangsan

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) local knowledge on sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict, 2) the community-based administration of local curriculum on sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict, and 3) the trial results of community-based implementation of local curriculum on sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict of Huaysaiprachasan School, Phetchaburi Province. The target group included 1 director, 1 academic head, 3 teachers, 1 community leader, 3 people good at sugarcane cultivation, and 50 Mathayomsuksa. The research tools were 1) a test to measure knowledge of sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict with a difficulty level between 0.32-0.62, a discrimination power between 0.24-0.56, and a reliability value of 0.8, and 2) an in-depth interview with a consistency value between 0.67-1.00. The statistics used in data analysis included percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were as follows:

1. The local knowledge on sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict consisted of 4 topics as follows: 1) background and context of Huay Sai Nuea Subdistrict, 2) sugarcane species in Huay Sai Nuea Subdistrict, 3) sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict, and 4) sweetness of the products from sugarcane in Huay Sai Nuea Subdistrict.
2. The local curriculum administration on sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict by using the community-based of Huaysaiprachasan School consisted of 6 steps as follows: 1) planning to create a network for a community-based local curriculum administration, 2) training in community-based local curriculum preparation, 3) improving and developing the community-based local curriculum, 4) organizing activities in using the community-based local curriculum, 5) supervising, monitoring, and coordinating the use of the community-based local curriculum, and 6) evaluating the community-based local curriculum.
3. The trial results of community-based implementation of local curriculum on sugarcane cultivation in Huay Sai Nuea Subdistrict of Huaysaiprachasan School revealed that the Mathayomsuksa 3 students' achievement after study was higher than that before study with statistical significance at the .05 level. The students had an average score before learning ($\bar{X}$ = 9.64, S.D. = 2.91) of 48.20 percent and an average score after learning ($\bar{X}$ = 16.44, S.D. = 2.15) of 82.20 percent.

Keywords: Local Curriculum Administration, Sugarcane Cultivation, Community-based

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จุฬาพร ศรีรังสรรค์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งคอยแนะนำแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ข้าพเจ้าขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.ไพรัช มณีโชติ ที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ คำพล นางสาวอมรรัตน์ คันชั่ง และ นางสาวเรวดี มากศรทรง ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความกรุณาประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยและการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ขอขอบพระคุณ นางณัฏฐิกา มุลตองคะ ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ นายคำนวน สมศรี หัวหน้าฝ่ายวิชาการ นายสุกฤษฎ์ เขียดทอง นายศิริวัฒน์ ม่วงศิริ และ นางสาวจิตสุโข รวยรุ่ง ครูโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ผู้ใหญ่บ้านหนองขาม นายแดน ขำมา นายบุญธรรม แก้วเกิด นายจำเนียร อิ่มทั่ว และนายธรรมรัตน์ แก้วเกิด เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ตั้งแต่การร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมลงมือทำ ร่วมนิเทศตรวจสอบ ร่วมประเมินและร่วมปรับปรุงแก้ไข จนทำให้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ความภาคภูมิใจ ความสำเร็จในชีวิต อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา บรพจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านและประโยชน์อันบังเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญในความสำเร็จครั้งนี้ และผู้สนใจในการศึกษาต่อไป

สุรศักดิ์ สุขศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น.....	6
แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	20
บริบทพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ขั้นตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	53
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	56
4 ผลการวิจัย.....	59
ตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	59
ตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
การอภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยและหนังสือขอเชิญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ (ต่อ)	หน้า
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องที่ใช้ในการวิจัย.....	103
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ง ผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี.....	124
ประวัติผู้วิจัย.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางประกอบการสังเคราะห์ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น.....	18
2.2 ตารางประกอบการสังเคราะห์องค์ประกอบการของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	27
2.3 ตารางแสดงสังเคราะห์การบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	29
2.4 ชื่อหมู่บ้าน และชื่อผู้ใหญ่บ้านของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ.....	39
2.5 ตารางแสดงข้อมูลนักเรียนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ปีการศึกษา 2566.....	43
4.1 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	65
4.2 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 2 การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	67
4.3 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	68
4.4 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	69
4.5 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 5 การกำกับติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	70
4.6 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน.....	71
4.7 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ภาพรวมของขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 6 ขั้นตอนในภาพรวม.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
4.8 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้ก่อน และหลังเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี.....	77
4.9 ค่าเฉลี่ยความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์การทดสอบวัดความรู้ก่อน และหลังเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี.....	77
4.10 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของผู้เรียนในการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับ.....	78
4.11 ตารางค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับ.....	78

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนที่แสดงตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยะ อำเภอเพ็ญ จังหวัดขอนแก่น.....	38
2.2 ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์.....	42
2.3 ต้นอ้อยสายพันธุ์สุพรรณบุรี 50.....	45
2.4 ต้นอ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3.....	46
3.1 แสดงแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	52
4.1 แสดงแผนผังการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น.....	62
4.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ครูผู้สอน และเกษตรกรผู้รู้การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ดำเนินการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2567.....	73
4.3 ครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ลงพื้นที่ศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือกับนายจำเนียร อิมทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ในพื้นที่เป้าหมาย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567.....	74
4.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ คณะครูผู้สอนและเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ร่วมกันออกแบบจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของครูผู้สอน เรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น ณ ห้องประชุมทิวไพร โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2567.....	74
4.5 ผู้วิจัยนำการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ และขอคำแนะนำในการปรับปรุงให้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสมบูรณ์ที่สุด.....	75
4.6 ครูผู้สอนนำนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่นกับนายบุญธรรม แก้วเกิด เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ในพื้นที่เป้าหมาย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567.....	75
4.7 ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ดำเนินการการประชุมพูดคุย แนวทางในการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของครูผู้สอน ร่วมกับเกษตรกรผู้รู้การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ก่อนเข้านิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เมื่อ วันที่ 13 มีนาคม 2567.....	76

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.8 ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะผู้นิเทศ ร่วมกันการนิเทศการบริหารใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในชั้นเรียนของครูผู้สอน กับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567.....	76
5.1 แผนผังการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี.....	81

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทุกกระบวน และหลักสูตรเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย อีกทั้งยังเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้สอนในการกำหนดเป้าหมายดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย ทั้งในด้านความรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการลงมือปฏิบัติ ค่านิยมอันพึงประสงค์ และทักษะทางสังคม นอกจากนี้หลักสูตรมีความสำคัญต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการจัดการศึกษาให้บรรลุตามความคาดหวังของหลักสูตรได้หรือไม่นั้นจะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป ในปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป มีผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมมากขึ้นทุกวัน (รุ่ง แก้วแดง, 2560 : 5) จากข้อความข้างต้นนับได้ว่าเป็นการศึกษาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้เรียนต้องมียึดความรู้ท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนต้องรับรู้ถึงสภาพปัจจุบันทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ท้องถิ่น และประเพณี มีการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่เป้าหมายสำคัญของการศึกษาคือ การน้อมนำพระบรมราโชบายของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 ในด้านการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ 1) ทศนครี ที่ถูกต้อง 2) พื้นฐานชีวิต 3) มีอาชีพ-มีงานทำนั้นต้องให้เด็กรักงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ อบรม ให้เรียนรู้การทำงานให้สามารถเลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้ 4) การเป็นพลเมืองที่ดีเป็นเป้าหมายสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสิ่งที่เป็นเครื่องกำหนดว่าผู้เรียนจะต้องเรียนรู้อะไร มีทักษะกระบวนการอย่างไรบ้าง มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปในทิศทางใดก็คือหลักสูตรการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 1)

จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีความจำเป็นต้องมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยต้องนำสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการถึงเรื่องการจัดทำหลักสูตรการศึกษา โดยให้ส่วนกลางจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า “มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้...(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา...” ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนนั้นสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 27 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในวรรคหนึ่งได้กำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชนองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการเรียนการสอนภายในชุมชนให้ผู้เรียนโดยใช้กระบวนการในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ ในชุมชน” โดยการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงมีความหมายครอบคลุม ทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานการเข้ามามีส่วนร่วมใจ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย และการประสานการทำงานระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นแนวทางในการให้สังคมและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน โดยให้ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ นักเรียนจะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 1-2)

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ตอบสนองความต้องการของชุมชนที่จะใช้หลักสูตรนั้น โดยเหตุนี้หากหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีจุดมุ่งหมายสำหรับใช้ในชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะก็ย่อมจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้มากที่สุด (กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม, 2556 : 76) ดังนั้นการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี เป็นการทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริงในท้องถิ่นสังคม วัฒนธรรม และประเพณีเข้าใจในการดำรงชีวิตในท้องถิ่นของตนเอง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ อีกทั้งสามารถนำมาเป็นประสบการณ์ในการดำรงชีวิต เสริมสร้างทักษะอาชีพ และสังคมให้ดีขึ้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีหลายกลยุทธ์ ได้แก่ การให้บริการชุมชนเชิงวิชาการ การศึกษาความเป็นพลเมือง การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้โดยใช้สถานที่เป็นฐานการเรียนรู้ โดยการบริการและการเรียนรู้โดยการใช้การทำงานเป็นฐาน ในแต่ละกลยุทธ์มีกระบวนการที่เชื่อมโยงการทำงานในชั้นเรียนกับชุมชนที่มีความหมายโดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ครู ผู้เรียน และคนในชุมชน ในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากผู้เรียนได้ลงพื้นที่ เพื่อฝึกทักษะการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่พบจริงในชุมชน โดยลักษณะของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีในการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย เป็นการเรียนที่กระตุ้นและท้าทายความสามารถของผู้เรียนให้มีความสามารถด้านการคิดและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้การนำกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องระบุกกลยุทธ์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่ชัดเจนว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในชุมชน ภายใต้ความร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายทางการศึกษาและการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและผู้เรียน (วิไลภรณ์

ฤทธิคุปต์, 2561 : 189) โดยโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพชรบุรี ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ประกอบอาชีพ ด้านเกษตรกรรมที่หลากหลาย และผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์มาประมาณ 5 ปี นับตั้งแต่บรรจุแต่งตั้งและเป็นคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือตั้งแต่เกิด จึงพบว่าประชากรผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เข้ามาอาศัยรับจ้างทำงานในพื้นที่ส่วนของตำบลห้วยทรายเหนือจะประกอบอาชีพ การทำเกษตรกรรมพืชไร่ เช่น อ้อย สับประรด มันสำปะหลัง เป็นต้น ซึ่งอาชีพการปลูกอ้อยในพื้นที่ ตำบลห้วยทรายเหนือมีพื้นที่ปลูกเป็นจำนวนมาก และพืชอ้อยมีจำนวนมากเป็นอันดับแรกของพืชไร่ชนิดอื่น ๆ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่ผู้วิจัยพบก็คือ ผู้คนส่วนใหญ่ในตำบลห้วยทรายเหนือไม่ประกอบอาชีพ การปลูกอ้อยในพื้นที่ จะมีแต่คนต่างถิ่นที่เข้ามาจ้างปลูกอ้อย เมื่อเสร็จสิ้นฤดูกาลก็จะกลับไปยัง บ้านเกิดของตัวเองที่ต่างจังหวัด ซึ่งเป็นลักษณะเช่นนี้อย่างต่อเนื่องทุกปี

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์นั้นควรมีการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการงานอาชีพ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยโรงเรียนตั้งอยู่ในท้องถิ่น ที่มีการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการปลูกอ้อย ส่งผลให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากท้องถิ่นของตนเอง และเห็นคุณค่าในองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง นำไปสู่การประกอบอาชีพที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างมั่นคง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบล ห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรี

คำถามการวิจัย

1. องค์ความรู้ท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะอย่างไร
2. การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้
 - 1.1 บุคลากรครูและนักเรียนในโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน ครูจำนวน 3 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน รวม 54 คน
 - 1.2 บุคลากรในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน 1 คน และปราชญ์ชาวบ้านจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 4 คน
2. พื้นที่เป้าหมาย คือ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
3. ระยะเวลาในการปฏิบัติการ ระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2567-กรกฎาคม 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นิยามศัพท์เฉพาะที่มีความเกี่ยวข้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในเรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน มีดังต่อไปนี้

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ หมายถึง หลักสูตรที่เป็นสาระพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการงานอาชีพ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการงานอาชีพตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับองค์ความรู้ท้องถิ่นการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ จังหวัดเพชรบุรีและการใช้ประโยชน์จากอ้อย

อ้อยตำบลห้วยทรายเหนือ หมายถึง อ้อยที่อยู่บริเวณ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีสายพันธุ์อ้อย ได้แก่ พันธุ์สุพรรณบุรี 50 และพันธุ์ขอนแก่น

ผู้บริหารสถานศึกษาครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

ปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือร่วมกับผู้วิจัย คณะครู และนักเรียนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง แนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
2. ขั้นการฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
4. ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
5. ขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
6. ขั้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาดังนี้

1. โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีลักษณะสอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของชุมชนและผู้เรียนเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรีโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และมีความรู้ท้องถิ่นรองรับ
2. ครูโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
3. นักเรียนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ได้ค้นคว้าหาความรู้จากท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่น และเห็นคุณค่าในองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง นำไปสู่การประกอบอาชีพที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน
4. ชุมชนได้จัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ท้องถิ่นแก่คนรุ่นหลังเกี่ยวกับการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี 2) การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี และ 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 ความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.4 ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น
2. แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
 - 2.1 ความหมายการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
 - 2.2 องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
 - 2.3 การบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
 - 2.4 ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. บริบทพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
 - 3.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
 - 3.2 บริบทโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์
 - 3.3 อ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น

ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “หลักสูตรท้องถิ่น” เพื่อเป็นกรอบการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาความรู้ท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียนโดยมีรายละเอียด ดังนี้

อรพิน ทองดี (2557 : 39) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับขยาย สร้างหลักสูตรระดับย่อยขึ้นมา เพื่อเสริมหลักสูตร

แม่บท เพื่อแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นและผู้เรียนมีความต้องการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้อง สัมพันธ์ กับท้องถิ่น และสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

แวปือราเฮง แวหะยี่ (2558 : 22) กล่าวถึงหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่นำเอา หลักสูตรแกนกลางการศึกษา มาปรับหรือสร้างหลักสูตรระดับย่อยในท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อเสริมเป็น หลักสูตรเสริมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นหรือความต้องการ ของท้องถิ่นนั้น ๆ

สุภาศินีย์ ภูทิตดวง (2558 : 38) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นกิจกรรม ที่สร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน โดยประสบการณ์นั้นเกิดจากองค์ความรู้ที่ได้รับจากท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ของตนเอง

กิตติศักดิ์ คนแรงดี (2559 : 17) ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่น คือ การนำหลักสูตร ท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุง พัฒนาเพิ่มเติมเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และ ความต้องการของท้องถิ่นหรือสามารถสร้างขึ้นใหม่ โดยจะต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่ชุมชนเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญ และเป็นประโยชน์กับประชากรในชุมชน

กาติณี กลีมาะ (2561 : 11) กล่าวสรุปถึงความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่าเป็น หลักสูตรที่สถานศึกษาปรับขยายสร้างหลักสูตรย่อยเพื่อเสริมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้หลักสูตรมีลักษณะของ สารการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ถึงบริบทความเป็น เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้เกิดความรัก ภาคภูมิใจ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาและรักษาความรู้ในท้องถิ่นไว้ต่อไป

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2561 : 186) กล่าวสรุปไว้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นสร้างขึ้น เพื่อให้มี ความสอดคล้องกับสภาพจริงของชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ชลธิชา ยิ่งยง (2562 : 19) กล่าวสรุปถึงความหมายหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตร ที่สร้างขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และมีความยืดหยุ่นสูง โดยนำ ทรัพยากรธรรมชาติภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาปรับใช้ตามความเหมาะสมตามสภาพของท้องถิ่น ทำให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาปรับตัว เพื่อดำรงชีวิตได้ในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของสังคมและ วัฒนธรรม โดยการจัดการเรียนการสอนความเป็นท้องถิ่นมีการสอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน วิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

ศรินยา นามมัน (2562 : 25) สรุปความหมายหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่มี การปรับมาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาระดับชาติ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้อง กับบริบทของท้องถิ่นชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน ซึ่งสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องมีความสอดคล้อง กับเนื้อหาในท้องถิ่น เพื่อนำผลการเรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตของชุมชนได้อย่างเป็นสุข

จรรยา จิตมีธรรมเลิศ (2563 : 16) สรุปไว้ว่าหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษา กำหนดขึ้นโดยมีความเหมาะสมกับข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ได้แก่ ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ

ของท้องถิ่นนั้นที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนที่มีการพัฒนาขึ้นมาจากหลักสูตรแม่บทให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้รู้และเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองในการมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรของตนเอง

กณิจภูมิยศ ลิ้มปนารมณ (2565 : 15) ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่าคือ มวลความรู้ ประสบการณ์ที่จำเป็นมีความสำคัญที่จะนำมาจัดการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่บุคคลเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน และพร้อมอนุรักษ์ไว้ให้แก่อนุชนคนรุ่นหลังอย่างมีแบบแผนมีขั้นตอนด้วยระบบของการจัดการศึกษา

ปรเมศร์ แก้วดุก และคณะ (2565 : 22) สรุปความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า หลักสูตรท้องถิ่น คือ รายละเอียดของเนื้อหาสาระในท้องถิ่น ส่วนที่สองของหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาอาชีพให้ดียิ่งขึ้น เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน

ซูบิตี (Subedi, 2018 : 60) กล่าวสรุปไว้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นหมายถึง หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นบริบทและความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน รวมถึงองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยหลักสูตรในท้องถิ่นจะมีการศึกษา วัฒนธรรม สิ่งทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และธุรกิจรอบพื้นที่ของท้องถิ่น ชุมชนนั้น ๆ

แอนเดรียน, การทาวากีริน และฮาดี (Andrian, Kartowagiran, & Hadi, 2018 : 923) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นคือ หลักสูตรที่จัดทำโดยรัฐบาลแต่ละภูมิภาคประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิภาคนั้น เช่น วัฒนธรรม การอนุรักษ์วัฒนธรรม ค่านิยม ชีวิตความเป็นอยู่

สรุปได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นคือ ส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ถึงเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ โดยสถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้น เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนำไปสู่การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พร้อมลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองและเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน สามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขในสังคม และประเทศชาติ

ความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น

นักวิชาการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นเป็นกรอบแนวทางในการศึกษารวบรวมความรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม (2556 : 76) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ว่า

1. ตามหลักการของหลักสูตรนั้น หลักสูตรที่จัดทำขึ้นต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ โดยเหตุนี้หากหลักสูตรที่จัดทำขึ้นมีจุดมุ่งหมายสำหรับใช้ในชุมชนแห่งใดแห่งหนึ่งก็ย่อมตอบสนองความต้องการของชุมชนนั้นได้มากที่สุด

2. การพัฒนาหลักสูตรนั้น มีการยอมรับความสำคัญของผู้ใช้หลักสูตรเป็นอย่างยิ่ง และได้มีการยอมรับว่าสมควรจะให้ผู้ใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรด้วยในการปฏิบัติ

หากหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในระดับชุมชนที่ไม่กว้างนักก็ย่อมจะสามารถเปิดโอกาสให้ใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนั้น

อรพิน ทองดี (2557 : 41) กล่าวสรุปถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นการจัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยมีความสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตและบูรณาการโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ รักในความเป็นท้องถิ่นของตน รวมถึงผู้เรียนสามารถนำมวลความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้หรือนำมาประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข

สมพงศ์ ศรีฟอง (2558 : 35) สรุปถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นมีความจำเป็นเพราะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น เป็นการพัฒนาตนเองและความสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างดียิ่งขึ้น

ปฎิญา จริตไทย (2559 : 13) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนในการเรียนรู้เรื่องท้องถิ่นของตนเอง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและมุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ ไม่แยกส่วนหรือตัดตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมทางวิชาการ โดยผู้เรียนเป็นผู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการชี้แนะของครูผู้สอนเพื่อนำไปสู่การคิดเป็นและผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาดตนเองตลอดจนท้องถิ่นได้อย่างมีความสุข

กาทิณี กลีมาะ (2561 : 12) กล่าวสรุปถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่าเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ท้องถิ่นตามสภาพจริง และเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง รวมถึงสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ทักษะการคิด การปรับตัวที่เหมาะสม เท้าทันการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น ชุมชน สังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข

ศรีนยา นามมัน (2562 : 26) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่ควรจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ เพราะการจัดการศึกษาในท้องถิ่น ชุมชน เป็นการสนองความต้องการของชุมชน ผู้เรียนยังเกิดการพัฒนาองค์ความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง และให้การสนับสนุนช่วยเหลือท้องถิ่นชุมชนของตนเองเป็นอย่างดี

จรรยา จิตมีธรรมเลิศ (2563 : 17) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นคือ เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่จะใช้หลักสูตรนั้น โดยผู้ที่ใช้หลักสูตรต้องมีการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสภาพจริงในท้องถิ่น และเข้าใจการดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างมีความสุข

ศราวุฒิ สมทรง (2563 : 26) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่น เป็นการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผู้ใช้หลักสูตรจะมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ถึงองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้รู้ในท้องถิ่น ทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และสามารถนำเอาความรู้ประสบการณ์ไปใช้ได้จริงในชีวิต และเกิดความรักภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง

กณิจฐิมญศ์ ลิมนารมณ (2565 : 15) ให้ความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่าเป็นหลักสูตรที่มีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกวัยในแต่ละท้องถิ่น เพื่อป้องกันลักษณะเด่น

สำคัญของท้องถิ่น ทั้งความเหมือนความแตกต่างในบริบทของชุมชน โดยนับว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

สรุปได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมของตน เพื่อนำมาจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม บรรลุตามจุดหมายที่กำหนด สามารถนำเอาความรู้ประสบการณ์ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น

นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2543 : 5) กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความหลากหลายของปัญหาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความเหมาะสมกับทุกวัย และมีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง แล้วเกิดทักษะความสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ท้องถิ่นตนเอง เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับชีวิตจริง และการทำงาน รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา
3. เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ ไม่แยกส่วนของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การคิดเป็นทำเป็นและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
4. เป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาได้ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมปัจจุบัน
5. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพในสังคม ด้านศีลธรรมจริยธรรม และการดำรงไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตย การรักษาสีงแวดล้อม เกิดศรัทธาเชื่อมั่นในภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนและของประเทศชาติ

ปฏิญญา จริตไทย (2559 : 14-15) กล่าวสรุปไว้ว่า ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นที่ดีต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาชีวิต เศรษฐกิจ ความต้องการด้านต่าง ๆ และสภาพบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด เพื่อพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้มีจิตสำนึกในการรักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนได้อีกด้วย

กาตณี กลีมาะ (2561 : 13) กล่าวสรุปถึงลักษณะที่ดีของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินชีวิต ภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น รวมถึงมีความสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่น
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน และท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหลักสูตร

3. มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนกล้าที่แสดงออกเผชิญหรือพร้อมรับกับปัญหาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนหรือท้องถิ่น

4. ปลุกฝังจิตสำนึกค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่นตนเอง

5. สามารถปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมตามยุคสมัย ภาณุจนสุตา ไชยเพชร (2562 : 20) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นที่ดีไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ได้มีการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนการสอน โดยยังคงคำอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรแม่บทไว้ ไม่เปลี่ยนแปลง ในการปรับอาจมีการเพิ่ม ลด หรือเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคมจริงของสังคม และสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เอามาพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น เน้นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหของท้องถิ่น และมีแนวโน้มในการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

2. เป็นหลักสูตรในลักษณะที่จัดทำขึ้นใหม่ โดยการจัดทำรายวิชาใหม่ จัดทำสื่อการเรียนการสอนใหม่ โดยที่ไม่ให้ซ้ำซ้อนกับหลักสูตรแม่บท ซึ่งในการจัดลักษณะนี้ต้องมีการวางแผน ในการดำเนินการเป็นอย่างมีขั้นตอนการขออนุมัติอย่างเป็นทางการและเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด จึงจะสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

สามารถ สีทอง (2563 : 27) สรุปถึงลักษณะที่ดีของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า ควรจะมีลักษณะที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือความต้องการความจำเป็นและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้นำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ รวมถึงปลุกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักความภาคภูมิใจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

สรุปได้ว่าลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นควรเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นชุมชน โดยหลักสูตรนี้ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการนำเอาความรู้ ประสบการณ์ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ชุมชนของตนมาจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ได้ทุกช่วงวัย ไม่ซ้ำกับหลักสูตรแม่บท และเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นชุมชน รวมทั้งผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชนอย่างมีความสุข

ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น

นักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

จิตติมา วรณศรี (2557 : 34-37) ได้เสนอว่าในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ และหลักสูตรมีคุณภาพ หลักสูตรต้องสอดคล้องกับความเหมาะสมกับบริบทปัญหา และ ความต้องการของชุมชนโดยสถานศึกษามีแนวทางดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหลักสูตรเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. กำหนดโครงสร้างหลักสูตร

3. เขียนคำอธิบายรายวิชาโดยการศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แต่ละชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. กำหนดหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญของการบริหารหลักสูตร ซึ่งจะเกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนี้

1. ออกแบบการจัดการเรียนรู้

2. จัดทำแผนการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย การดำเนินงานการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. ประเมินหลักสูตร

2. ปรับปรุงหลักสูตร

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2558 : 168-171) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทราบถึงแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการโดยสถานศึกษาจึงควรมีแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตร 7 ภารกิจ ดังนี้

ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อม เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นมีขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรต่อการจัดทำหลักสูตรจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชุมชี้แจง และศึกษาดูงาน

2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้

3. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานกรรมการ

3.2 ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ

3.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ

3.4 หัวหน้างานแนะแนวเป็นกรรมการ

3.5 หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลเป็นกรรมการ

3.6 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นกรรมการและเลขานุการในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสามารถยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของสถานศึกษา

4. จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้านบุคลากรงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ และข้อมูลชุมชน

5. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพงานวิชาการและหลักสูตร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

6. เผยแพร่ผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

ภารกิจที่ 2 การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่สร้างหลักสูตร และผลการจัดการเรียนรู้ จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อ แหล่งการเรียนรู้และวิธีการวัดผลและประเมินผล

ภารกิจที่ 3 วางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยวางแผนเกี่ยวกับการสร้างเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหา เลือก ใช้ ทำ และพัฒนาสื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดประเมินผลการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการนิเทศ กำกับ และติดตาม

ภารกิจที่ 4 การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน

ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยวางแผนการนิเทศ การใช้หลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือบุคลากรในสถานศึกษาที่นำหลักสูตรไปใช้ และ ประเมินผลการใช้หลักสูตร

ภารกิจที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการประเมินใช้หลักสูตรให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ 7 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยนำผลที่ได้จากการประเมินการใช้หลักสูตร มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 6) ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการ หลักสูตรว่า การพัฒนาและใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มี ประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตรเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ของตนเองและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตรมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลง ความคิด วิธีการ รูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์จากกรอบแนวคิดเดิมสู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการ บริหารจัดการและแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2560 : 1-3) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นอย่างชัดเจน และถูกต้อง ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยมีหลัก และแนวคิดที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตร ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทุกโรงเรียนจะมีทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเก่า หลักสำคัญในการบริหารหลักสูตรคือ จะต้องทำให้ผู้เรียนสูญเสียประโยชน์น้อยที่สุด เพราะฉะนั้นจะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนหลักสูตรให้น้อย และสั้นที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดี ต้องจัดระบบให้ดี มีข้อมูลที่ชัดเจนและเตรียมทุกอย่าง ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดระบบข้อมูลโรงเรียน นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารหลักสูตร ระบบข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

2.1 หลักสูตร - ระบบการสร้างหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการประเมินผล

2.2 การบริหารจัดการ - มีข้อมูลด้านผู้เรียน ผู้สอนว่ามีความพร้อมหรือไม่เพียงใด

2.3 ระบบข้อมูล - ครูอาจารย์ นักเรียน บุคลากร ผู้รู้ในชุมชนอาชีพในพื้นที่

2.4 การวางแผนกลยุทธ์ 3-5 ปี แสดงถึงวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.5 ระบบงบประมาณ การบริหารงบประมาณจะต้องมีความชัดเจน ตรวจสอบได้ มุ่งผลงาน และเพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ

2.6 การพัฒนาการเรียนรู้สื่อ และข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล การศึกษาอบรมของครู

2.7 ระบบช่วยเหลือ มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำแนกเด็กเก่ง เด็กปกติ และเด็กด้อยโอกาส เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างสอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่ม

2.8 บริหารบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับครูอาจารย์ ทั้งในด้านการศึกษา การอบรม การจัดหาบรรจุ และเลิกจ้าง เพื่อช่วยในการพัฒนาครูให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่

2.9 การประเมินภายใน จัดเตรียมข้อมูลการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กและโรงเรียน

3. เอกสารหลักสูตร จะต้องชี้แนวทางการสอนได้อย่างถูกต้องชัดเจน และมีความทันสมัย เอกสารประกอบหลักสูตร และรายวิชาที่ละเอียดประณีตจะช่วยให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถติดตามการทำงานได้อย่างใกล้ชิด และเป็นขั้นเป็นตอน

4. คณาจารย์มีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตรเองแล้ว ย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปโดยง่ายสามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้

5. ผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้พื้นฐาน และคุณธรรม ทั้งด้านวิชาการคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมระบบข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน โดยครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้าน

6. มีทรัพยากรสนับสนุนที่ดีและเพียงพอ การบริหารการศึกษาในอนาคตอันใกล้ เป็นการกระจายอำนาจในหลาย ๆ ด้าน ท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรจะต้องกระทำอย่างหลากหลาย และกว้างขวางขึ้น

7. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีและมีประสิทธิภาพในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จุดเน้น อีกเรื่องหนึ่งคือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะมีสอดแทรกอยู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาบทบาทในเรื่องนี้ไม่ใช่ภาระหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่ง แต่ครูทุกคนจะมีบทบาทเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวได้โดยเฉพาะครูที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก

8. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ ทุกจุดทุกมุมของโรงเรียน และชุมชนเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ไม่ใช่จะต้องเรียนจากตำราอย่างเดียว หากครูเข้าใจก็จะสามารถดึงประสบการณ์ของผู้เรียนเข้ามาสู่กระบวนการเรียนรู้ได้ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างสูงกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดแสดงนิทรรศการหรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโรงเรียน หากทำให้เป็นปัจจุบันและให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กอีกแหล่งหนึ่ง เช่น นำผลงานของเด็กที่ดีเด่นมาแสดง ทั้งด้านศิลปะหรือในโรงอาหาร ติดป้ายให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโภชนาการ เป็นต้น

9. มีระบบการติดตาม และประเมินผล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชาจะต้องมาพูดคุยกันในแต่ละภาคการศึกษา และทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาก็จะต้องจัดการประเมินผล ดูภาพรวม และเขียนรายงานออกมาเป็นการประเมินภายในไปในตัว เป็นการทำงานที่ผลการปฏิรูปการเรียนการสอนจะไปสู่ตัวผู้เรียนโดยตรงและควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ประเวศ เวชชะ (2561 : 315-319) ได้นำเสนอพลังในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่าประกอบด้วย

1. หลักการ (Principles) ประกอบด้วย ความชัดเจน ความมีคุณภาพ การเตรียมความพร้อม การสนับสนุน การมีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม การกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินผล

2. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การวางแผนหลักสูตร การปฏิบัติการกำกับดูแลและควบคุม และตรวจสอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร

3. การมีส่วนร่วม (Participatory) ในการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและบทบาทหน้าที่จากผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน วางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามตัวชี้วัดของหลักสูตร ศึกษาหลักการ แนวคิด และมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางเนื้อหาท้องถิ่นที่ระบุไว้ในหลักสูตร จัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตรและคณะกรรมการสถานศึกษา และอนุกรรมการรวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ชี้แจงนโยบาย แนวปฏิบัติ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการการจัดการหลักสูตรของโรงเรียน สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร รวมถึงผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันในการจัดการหลักสูตรของโรงเรียน จัดระบบรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ อาคารเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ชุมชนท้องถิ่น เพื่อใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดการหลักสูตรของโรงเรียน เน้นการควบคุมดูแลให้มีการดำเนินงานตามแผนการควบคุมดูแลของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ควบคุมดูแลการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ประเมินหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อนำปัญหาที่พบจากการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ส่งเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนตระหนักถึงการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นที่ความดีของนักเรียน ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สร้างเครือข่ายร่วมของโรงเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงาน ชุมชน และภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูและการพัฒนาผู้เรียน

โรจนะ ภิรมณ์ (2561 : 63-65) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นมีขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วางแผนการใช้หลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นการวางแผนเตรียมความพร้อมของจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่

1.1 การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้

1.2 การตรวจสอบหลักสูตรก่อนนำไปใช้

1.3 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2. การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง กับ ได้แก่

2.1 การศึกษาหลักสูตร

2.2 ความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3 ความพร้อมของผู้เรียนในสถานศึกษา ได้แก่

2.3.1 การจัดตารางสอนการศึกษา

2.3.2 การจัดครูเข้าสอน

2.3.3 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลผู้เรียน

2.3.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

2.3.5 การสนับสนุนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสื่อการเรียนรู้

ที่หลากหลาย

2.3.6 การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

2.3.7 การสนับสนุนแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

2.3.8 การจัดสภาพแวดล้อม และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2.3.9 การวัดผลประเมินผลผู้เรียน

3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม การกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ได้แก่

3.1 การวางแผนนิเทศ กำกับติดตามใช้หลักสูตรของครูผู้สอน จากผู้บริหาร คณะกรรมการหลักสูตร ครูผู้สอนวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน

3.2 การจัดสายงานบริหารในการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา

3.3 การสร้างระบบและรูปแบบการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร

3.4 การสร้างความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา

3.5 การเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการกำกับติดตาม

3.6 การส่งเสริมให้ครูเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

3.7 การกระตุ้นให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของรายวิชา

3.8 การสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีรูปแบบหลากหลาย

3.9 การสนับสนุนให้ครูมีทักษะในการสื่อสาร

3.10 การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

3.11 การสนับสนุนโปรแกรมออนไลน์การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.12 การรายงานผลการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้

4. การประเมินการใช้หลักสูตร ดังต่อไปนี้

4.1 การตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมินโดยการวางแผนให้ชัดเจน

4.2 การกำหนดองค์คณะบุคคลในการประเมินขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การกำหนดบทบาทหน้าที่

4.3 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ โดยมีเครื่องมือ และเกณฑ์การวัด เช่น ความเป็นปรนัย ความเที่ยงตรง เป็นต้น

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้พิจารณาตัดสินใจในการปรับปรุงหลักสูตร

4.6 การรายงานผลการประเมิน

ปูลงทริก พรชนะวัฒนา (2562 : 25) ได้สังเคราะห์การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นได้ 6 ประการ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนักจัดประชุมชี้แจงและพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร อีกทั้งสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง การเตรียมการหรือวางแผนในการจัดสรรงบประมาณ อาคารสถานที่ มีวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร การจัดหา หรือเลือกใช้และพัฒนาสื่ออย่างเพียงพอ ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศที่ส่งผลเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน วางแผนทางด้านการวิจัยการวัดผล และประเมินผล อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงครูผู้สอน และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการวางแผนด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเป็นระเบียบ

3. การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนงานตามมาตรฐาน และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่ถูกต้อง มีการจัดทำคู่มือครู จัดครูและบุคลากรที่เข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถ และลักษณะงานจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เหมาะสมเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดระบบการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนให้อย่างชัดเจน และถูกต้อง

4. การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำแผนงานโครงการนิเทศกำกับ ติดตาม พร้อมทั้งการประเมินผลการใช้หลักสูตร จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จการนิเทศภายในอย่างกัลยาณมิตรด้วยบรรยากาศของความร่วมมือแบบประชาธิปไตย ประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการจัดทำรายงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล พร้อมนำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

5. การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การบันทึก และสรุปผลการจัดทำรายงานการเผยแพร่ เพื่อรับฟังข้อมูลย้อนกลับ

6. การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาได้นำข้อมูลย้อนกลับ และผลของการประเมินนั้นมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการของการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว คุ่มค่า และเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บนฐานข้อมูลของระบบสารสนเทศ และมีการกระตุ้นให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประเมษฐ์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 55-56) สรุปไว้ว่าการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น
2. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
3. การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตร ท้องถิ่น
4. การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น
5. การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น
6. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้นผู้วิจัยจึงนำขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นมาสังเคราะห์หาความสอดคล้อง โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการสังเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตารางประกอบการสังเคราะห์ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 6)	วิจัย วงษ์ใหญ่ (2560 : 1-3)	ประเวศ เวชชะ (2561 : 315 - 319)	ปณตริก พรชนะวัฒนา (2562 : 25)	จิตมา วรณศรี (2557 : 34-37)	ประเมษฐ์ แก้วดุก (2565 : 55-56)	ปริญญ์ ดั่งคุณันท์ (2558 : 168-171)	โรจนะภิรมณ์ (2561 : 63-65)	ค่าแสดงความคิดเห็น	ผู้วิจัยเลือกค่าเฉลี่ย
1. ขั้นตอนการวางแผน	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	✓
2. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	6	✓
3. การพิจารณาคุณภาพหลักสูตร	-	-	-	-	-	✓	-	-	1	
4. การใช้หลักสูตรท้องถิ่น	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	✓
5. การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
6. การประเมินหลักสูตร	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	✓
7. การเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	3	
8. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น	✓	-	-	-	-	-	-	-	1	
9. มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วม	✓	-	✓	-	-	-	-	-	2	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 6)	วิจัย วงษ์ใหญ่ (2560 : 1-3)	ประเวศ เวชชะ (2561 : 315 - 319)	ปณตริก พรชนะวัฒนา (2562 : 25)	จิตติมา วรณศรี (2557 : 34-37)	ปรเมศร์ แก้วดุก (2565 : 55-56)	ปริญญารัตน์ ตั้งคุณานันท์ (2558 : 168-171)	โรจนะ กิรมณ (2561 : 63-65)	ค่าแสดงความคิดเห็นการวิเคราะห์	ผู้วิจัยเลือกค่าความถี่
10. การจัดระบบข้อมูลโรงเรียน	-	✓		-	-	-	-	-	1	
11. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้	-	✓	-	-	-	-	-	✓	2	
12. การสร้างความเข้าใจ	-	-	-	✓	-	-	-	✓	2	
13. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	-	-	-	✓	✓	✓	-	✓	4	✓

จากตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ค่าความถี่ 6 ขึ้นไป พบว่า มีขั้นตอนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร 3) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร 4) การใช้หลักสูตรท้องถิ่น 5) การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร และ 6) การประเมินหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน หมายถึง ขั้นตอนแรกในการบริหารหลักสูตร เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตร โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพแวดล้อม ทั้งภายใน ภายนอกของโรงเรียน รวมถึงสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและวางแผน รวมถึงสร้างความเข้าใจกับผู้บริหาร ครู นักเรียน ราษฎรชาวบ้านและชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ

2. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรของผู้บริหาร ครู ราษฎรชาวบ้านและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบหรือโครงสร้างของหลักสูตรที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดเวลาเรียน กำหนดรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของหลักสูตร

3. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ขั้นตอนการนำผลตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่นโดยผู้เกี่ยวข้องแต่ละด้าน มาปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นตามคำแนะนำ แล้วจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

4. การใช้หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการมีส่วนร่วมของราษฎรชาวบ้าน ผู้มีความรู้ในท้องถิ่น ด้านภูมิปัญญามาถ่ายทอด

ความรู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การกำกับ นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพ ส่งเสริม และพัฒนาครูให้นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกต พฤติกรรมของผู้เรียนการให้ข้อเสนอแนะ โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรและจัดให้มีแผนการเข้านิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพที่ดี

6. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินผลเมื่อนำหลักสูตรไปใช้แล้ว โดยจะประเมิน ความครบถ้วนถูกต้องขององค์ประกอบหลักสูตร ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบของ หลักสูตรท้องถิ่น ความต้องการของชุมชน รวมถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน และระบบการวัดประเมินผลผู้เรียน ต้องมีการสรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

แนวคิดการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ความหมายการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2555 : 104) กล่าวถึงความหมายของการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาถึงความต้องการของชุมชน โดยกิจกรรมการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในชุมชน ผู้เรียนจะเรียนรู้ทุกอย่างโดยตรงจากชุมชน ซึ่งเป็นการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทำให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมกันของคนในชุมชน ด้านปัญหาของชุมชน การใช้ทรัพยากรของชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนั้นชุมชนยังรู้จักเลือกแหล่งทรัพยากรจากภายนอกมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหา เห็นได้ว่า กระบวนการสำคัญของการศึกษาที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ภาพของคน ในชุมชน จะนำไปสู่การพัฒนา การตระหนักในการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ทำให้ประสบผลสำเร็จ

ธิดาพร บุญแม่น (2557 : 12-13) กล่าวถึงความหมายการใช้ชุมชนเป็นฐานคือ การนำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมสำคัญในการพัฒนา แก้ปัญหาร่วมกัน และยังส่งเสริมให้คนในชุมชนช่วยเหลือเอื้ออาทร สามัคคี และให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นให้สำเร็จ

ศรัณยู เรือนจันทร์ (2557 : 113) กล่าวถึงความหมายการใช้ชุมชนเป็นฐานไว้ว่าเป็น ศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบจากปัญหาของชุมชน โดยให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนร่วมกันเพื่อพัฒนาความสามารถให้กับชุมชน

ธีรกุล พงษ์จมิตร (2563 : 27) กล่าวสรุปถึงความหมายของการใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การปฏิบัติงานร่วมกับคนในชุมชนและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้ง สร้างจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหา โดยมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร มีการติดต่อประสานงาน เป็นเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการทำงาน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้ ตอบสนองตรงตามความต้องการของชุมชน นำไปสู่การสร้างคามเข้มแข็งของชุมชนในที่สุด

ศศิธร อัยาศัย และยอดชาย สุวรรณวงศ์ (2564 : 96-98) ให้ความหมายรูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานคือ รูปแบบโครงสร้างกระบวนการคิดโดยแบ่งได้ดังนี้ ความหมายแนวคิดพื้นฐาน หลักการ เป้าหมาย กระบวนการ การประเมินผล และส่วนประกอบของการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้นด้วยการบริหารจัดการ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีโครงสร้างรูปแบบ ดังนี้

1. แนวคิดของรูปแบบ หมายถึง ค่านิยมหรือความเชื่อพื้นฐานที่นำไปสู่หลักการปฏิบัติของรูปแบบ โดยชุมชนต้องมีความรู้และต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและความรับผิดชอบในกิจกรรมส่วนรวม

2. หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวทางสำคัญในการปฏิบัติของรูปแบบ โดยการปลูกฝังค่านิยมความรับผิดชอบ และการสร้างมาตรการร่วมกับชุมชน

3. เป้าหมายของรูปแบบ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแนวทางของรูปแบบ

4. กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนของรูปแบบ โดยมี

4.1 การจัดตั้งคณะกรรมการ

4.2 การจัดทำฐานข้อมูล

4.3 การจัดทำแผน

4.4 การกำหนดมาตรการ

4.5 การส่งเสริมการเรียนรู้

4.6 ผนวกรวมจัดกิจกรรม

4.7 จัดตั้งศูนย์บริการแก้ไขและให้คำปรึกษา

4.8 มีกระบวนการติดตามประเมินผล

5. การประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการประเมินผลหรือชี้วัดผลสำเร็จของรูปแบบ โดยมีระดับบุคคลประเมินการเปลี่ยนแปลงระดับความรอบรู้ และระดับครอบครัวประเมินระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

สรุปได้ว่าการใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางสำคัญของการพัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน โดยมีการกำหนดรูปแบบไว้อย่างหลากหลาย อาทิ แนวคิด หลักการ เป้าหมาย กระบวนการ และการประเมินผล โดยกระบวนการสำคัญในการใช้ชุมชนเป็นฐาน จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ประสบความสำเร็จอย่างดี

องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

พิทยุตม์ กงกุล และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2555 : 59) กล่าวถึง ผลการวิจัยรูปแบบการใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน

4. การมีส่วนร่วมการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2555 : 106-110) ได้กล่าวถึงการสังเคราะห์แนวทางการบริหารการศึกษา โดยสถานศึกษาและชุมชนไว้ 7 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับโรงเรียนอย่างอิสระ เพื่อกำหนดเป้าหมายให้สัมพันธ์กับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารอย่างอิสระ

1.2 สร้างกลไกการบริหารและจัดการศึกษาในระดับบุคคล และโรงเรียนเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชน

1.3 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารของโรงเรียนและชุมชน

2. ชุมชนเป็นส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.2 กำหนดบทบาท ความรับผิดชอบร่วมกัน

2.3 กำหนดกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ

โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้ปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกความภาคภูมิใจในสถานศึกษา และส่งเสริมให้มีการดำเนินงานอย่างมีระบบร่วมกันกับชุมชน

3. การบริหารโครงสร้างตามแนวราบที่เกิดจากความร่วมมือของชุมชน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารโรงเรียนให้เป็นแนวราบ และเกิดความร่วมมือร่วมใจของโรงเรียนและชุมชน รวมถึงสร้างมิติโครงสร้างและมิติทางสังคม

4. การใช้ทรัพยากรของชุมชนแบบบูรณาการบริหารจัดการศึกษา โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

4.1 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้

4.2 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

5. พัฒนาเครือข่ายการบริหารสถานศึกษาและชุมชนให้มีศักยภาพการจัดการในระดับที่สูงขึ้น โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

5.1 ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารโรงเรียน ร่วมกับเครือข่ายในชุมชน

6. สร้างวัฒนธรรมการแสวงหาความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและชุมชน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

6.1 ส่งเสริมการจัดการด้านความรู้ของโรงเรียนและชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

6.3 การพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการเครื่องมือเทคโนโลยีกับผู้บริหารและชุมชนให้มีประสิทธิภาพ

7. การพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

7.1 ส่งเสริมพัฒนาความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้นำชุมชนให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษา

7.2 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นผู้นำด้านการบริหารกับผู้นำชุมชน

7.3 สร้างผู้นำรุ่นใหม่ในการเปลี่ยนแปลงที่มีความรู้ ความสามารถด้านนวัตกรรม การบริหารที่มีประสิทธิภาพ

7.4 พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ที่เป็นบุคลากรของโรงเรียนและชุมชนให้เป็นการกำลังสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ธิดาพร บุญแม่น (2557 : 13) สรุปองค์ประกอบของการใช้ชุมชนเป็นฐานไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสร้างองค์กรประชาชน คือ การรวบรวมกลุ่มประชาชนในชุมชน จัดตั้งกลุ่มขึ้น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรม และรับผิดชอบกิจกรรม ของชุมชน

2. การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร คือ สร้างเครือข่ายทางสังคม ชุมชน เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาชุมชนให้มีความพร้อมสนับสนุนผู้ที่เดือดร้อน

3. จัดการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชนมีความรู้ เข้าใจ และมีความสามารถในการทำงาน

4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คือ ให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้คัดเลือก กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามระบบประชาธิปไตย

5. การดำเนินกิจกรรม คือ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการของกลุ่ม เน้นกิจกรรมที่ช่วยทำให้กลุ่มอยู่ในครอบครัว ชุมชนได้อย่างมีความสุข

6. การติดต่อประสานงาน คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับประชาชนจนถึงการกำหนดนโยบาย ให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ

วนิดา ศรีสุข (2562 : 388) ได้กล่าวอธิบายผลการใช้ชุมชนเป็นฐานมี 7 องค์ประกอบ เรียกว่า รูปแบบการสอน “MPSSA Model” ได้แก่

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. การตอบสนอง
5. ระบบการสนับสนุน
6. การวัดและการประเมินผล
7. การนำรูปแบบการสอนไปใช้

ธีรกุล พงษ์จุมิตร (2563 : 32-52) กล่าวถึงการใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างองค์กรประชาชน คือ การดำเนินจัดตั้งกลุ่มชุมชนให้มีส่วนร่วมตัดสินใจลงมือปฏิบัติ และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามผู้นำ เพื่อส่งเสริมให้เข้มแข็งและสามารถป้องกันแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ โดยมีขั้นตอนและวิธีการการสร้างองค์กรประชาชน ได้ดังนี้

- 1.1 การเตรียมกลุ่ม
- 1.2 กลุ่มศึกษาเรียนรู้
- 1.3 ความสามัคคีคือพลัง

2. ด้านการสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร คือ วิธีการติดต่อประสานความร่วมมือของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่คล้ายคลึงกัน เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม โดยมีขั้นตอนการสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร ได้ดังนี้

- 2.1 การเตรียมการสร้างเครือข่าย
- 2.2 การจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย
- 2.3 การดำรงรักษากลุ่มเครือข่าย
- 2.4 การพัฒนาความสัมพันธ์กลุ่มเครือข่าย

3. ด้านการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน คือ จัดอบรมให้องค์กร ชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถทำงานเฉพาะด้านได้ ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาบุคคลให้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ส่งผลให้เกิดประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติจริงของผู้ฝึกอบรม ได้ดังนี้

- 3.1 ความจำเป็นของการฝึกอบรม
- 3.2 การวางแผนการฝึกอบรม
- 3.3 การดำเนินการฝึกอบรม
- 3.4 การประเมินผลการฝึกอบรม

4. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คือ แต่งตั้งคณะกรรมการให้เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เน้นการพัฒนาชุมชนและสังคม โดยมีขั้นตอนและวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

- 4.1 ประกาศสรรหา
- 4.2 รับสมัครและเสนอชื่อ
- 4.3 วางแผนและเตรียมการ
- 4.4 ดำเนินการตามกระบวนการคัดเลือก
- 4.5 ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นกรรมการ
- 4.6 ดำเนินการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นกรรมการ

5. ด้านการกำหนดกรอบกิจกรรม คือ การกำหนดกรอบลักษณะของกิจกรรมที่ชัดเจน จะทำให้กลุ่มคน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม เกิดความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีขั้นตอนการกำหนดกรอบกิจกรรม ดังนี้

5.1 กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม

5.2 ออกแบบเนื้อหากิจกรรม

5.3 กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม

5.4 จัดกิจกรรมตามรูปแบบที่กำหนด

5.5 ประเมินผล

6. ด้านการติดตามประเมินผล คือ กระบวนการติดตามประเมินผลความก้าวหน้า และการปฏิบัติงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และให้ความสำคัญกับชุมชน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

6.1 ศึกษารายละเอียดของงานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ

6.2 กำหนดวัตถุประสงค์ขอบเขตในการประเมิน

6.3 กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

6.4 กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.6 ประเมินผลการปฏิบัติงานหรือกิจกรรม

6.7 การเขียนรายงานสรุปผลการประเมิน

ศศิธร อธิยาศัย และยอดชาย สุวรรณวงษ์ (2564 : 98) กล่าวถึงองค์ประกอบการบริหาร โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ ปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนให้การดำเนินงานของรูปแบบการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เกิดผลสำเร็จ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. การมีผู้นำชุมชนเป็นผู้มีความรู้และมีวิสัยทัศน์การพัฒนา
2. สร้างเครือข่ายภาคทุกภาคส่วนและมีความหลากหลายร่วมกันเป็นทีมงาน
3. การมีทรัพยากรบุคคล
4. การติดต่อสื่อสาร และช่องทางสำหรับการประชาสัมพันธ์สื่อสาร ข้อมูลที่ครอบคลุม
5. จัดตั้งศูนย์กลางเรียนรู้ ให้ตั้งในหมู่บ้าน ชุมชนตนเอง

กัญญาณัฐ สิมสวัสดิ์ (2565 : 53) กล่าวถึงกระบวนการบริหารหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนและเตรียมการ

1.1 การศึกษาข้อมูลชุมชน

1.2 การวิเคราะห์หลักสูตร

1.3 การประชุมชี้แจง

1.4 การออกแบบการเรียนรู้

2. ขั้นตอนการดำเนินการ

2.1 การใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้

2.2 การเรียนรู้ในชุมชน

2.3 การสะท้อนคิด

3. การประเมินผล

3.1 การประเมินผลตามสภาพจริง

3.2 การใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

ปรเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 1429) กล่าวสรุปถึงการบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหา การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นกับการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การจัดทำขึ้นเป็นนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา ได้แก่ การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
2. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
4. การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดย ใช้ชุมชนเป็นฐาน
5. การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
6. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

1. การวางแผน หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ ขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญเป็นตัวกำหนดแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมความพร้อมของสถานศึกษา โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ โดยจำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้กับครูผู้สอนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน รวมไปถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ที่ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจะมีการกำหนดหน้าที่ชัดเจน จะทำให้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานประสบความสำเร็จ

2. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นและครูผู้สอนกำหนดองค์โครงสร้างของหลักสูตรที่สำคัญ ซึ่งได้แก่ การกำหนดเวลาเรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

3. การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การจัดทำร่างหลักสูตรท้องถิ่นเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนจะดำเนินการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ต้องมีการพิจารณาคุณภาพในด้านความถูกต้องเหมาะสมโครงสร้างของหลักสูตรท้องถิ่นแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้ผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นตรวจสอบเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่นให้เรียบร้อย

4. การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ ชุมชนดำเนินการเป็นแกนหลักสำคัญ ซึ่งร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ซึ่งจะต้องจัดการเรียนการสอนและสาธิตการปฏิบัติงานจากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยตรงการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่าการใช้แหล่ง

เรียนรู้ของชุมชนและผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสม รวมทั้งการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

5. การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ กระบวนการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของสถานศึกษาที่ใช้ควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือพัฒนาครูผู้สอนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ประสบความสำเร็จในการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ โดยสถานศึกษาต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ โดยจัดให้มีแผนนิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ และสรุปผลให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ครูและภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ต่อไป

6. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การประเมินผลด้านบริบทของหลักสูตรท้องถิ่น ประเมินปัจจัยนำเข้าหลักสูตรท้องถิ่น ประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น และประเมินผลผลิตของหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมรอบด้าน ซึ่งมีวิธีการ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม รวมถึงการสรุปผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในครั้งต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยนำองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มาสังเคราะห์หาความสอดคล้อง และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการสังเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดขั้นตอนการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ตารางประกอบการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

องค์ประกอบของ การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	สุกัญญา แซ่ม้อย (2555 : 106-110)	ทิพย์ธมภ์ กงกุล และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2555 : 59)	ธิดาพร บุญแมน (2557 : 13)	วนิดา ศรีสุข (2562 : 388)	ปรเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 72-73)	ธีรกุล พงษ์ขมิตร (2563 : 32-52)	ศศิธร อภัยชัย และยอดชาย สุวรรณวงษ์ (2564 : 98)	กัญญาณัฐ ลิ้มสวัสดิ์ (2565 : 53)	ค่าแสดงความถี่การวิเคราะห์	ผู้วิจัยเลือกค่าความถี่
1. การสร้างองค์กรประชาชน	-	-	✓	-	-	✓	-	-	2	-
2. การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	6	✓
3. จัดการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชนมีความรู้	-	-	✓	✓	-	✓	-	✓	4	✓
4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	-	-	✓	-	-	✓	✓	✓	4	✓
5. การดำเนินกิจกรรม	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	5	✓
6. การติดต่อประสานงาน	-	-	✓	✓	-	✓	-	✓	4	✓
7. การมีทรัพยากรบุคคล	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	3	-

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

องค์ประกอบของ การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	สุกัญญา แซ่มะน้อย (2555 : 106-110)	พิชญ์พัฒน์ กงกุล และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2555 : 59)	ธิดาพร บุญแมน (2557 : 13)	วนิดา ศรีสุข (2562 : 388)	ประเมษฐ์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 72-73)	ธีรกุล พงษ์จิมิตร (2563 : 32-52)	ศศิธร อภัยชัย และยอดชาย สุวรรณงษ์ (2564 : 98)	กัญญาณัฐ ลิ้มสวัสดิ์ (2565 : 53)	ค่าแสดงความถี่การวิเคราะห์	ผู้วิจัยเลือกค่าความถี่
8. ชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมกับโรงเรียนอย่างอิสระ	✓	-	-	-	-	-	-	✓	2	-
9. ชุมชนเป็นส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา	✓	✓	-	-	-	-	-	-	2	-
10. การบริหารโครงสร้างตามแนวราบ	✓	-	-	-	-	-	-	-	1	-
11. การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น	-	-	-	-	✓	-	-	✓	2	-
12. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	-	-	-	-	✓	-	-	✓	2	-
13. การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น	-	-	-	-	✓	-	-	-	1	-
14. การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น	-	-	-	-	✓	✓	-	✓	3	-
15. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น	-	-	-	✓	✓	✓	-	✓	4	✓

จากตารางที่ 2.2 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดองค์ประกอบของการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้เลือกหัวข้อสำคัญหรือมีความถี่ตั้งแต่ระดับที่ 4 ขึ้นไป ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบสำคัญในการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร 2) จัดการฝึกอบรมให้องค์กรประชาชนมีความรู้ 3) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน 4) การดำเนินกิจกรรม 5) การติดต่อประสานงาน และ 6) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการสร้างเครือข่ายกับชุมชนในการประสานความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมของชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. จัดการฝึกอบรมให้องค์กรมีความรู้ หมายถึง การให้ชุมชนได้เข้าร่วมฝึกอบรมในด้านความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้านของชุมชน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนา แก้ไขปัญหาของชุมชน ส่งผลให้บุคคลในชุมชนมีประสบการณ์ที่ดี และสามารถนำมาถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน หมายถึง การแต่งตั้งบุคคลให้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในชุมชน กำหนดบทบาทความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาชุมชน สังคมของตนเอง ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น แบบประชาธิปไตย แบบเสนอชื่อ หรือการสรรหา

4. การดำเนินกิจกรรม หมายถึง การร่วมกันกำหนดกรอบของการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ด้วยกระบวนการร่วมมือ การแสดงออกทางความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมนั้นสำเร็จและเป็นที่พึงพอใจของชุมชน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม การออกแบบกิจกรรม รวมถึงขั้นตอนการวัดประเมินผล

5. การติดต่อประสานงาน หมายถึง กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความร่วมมือกับชุมชน ตั้งแต่ระดับล่างอย่างประชาชนทั่วไปถึงระดับบน ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ

6. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การประเมินผล ติดตามการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และตรวจสอบการทำงาน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อให้งานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติมีความถูกต้อง และได้ประสิทธิผลมากที่สุด

การบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสร้างตารางบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นและการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีรายละเอียดเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้แสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ตารางแสดงสังเคราะห์การบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น	การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
1. ขั้นตอนการวางแผน หมายถึง ขั้นตอนแรกในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตร โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกของโรงเรียน รวมถึงสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาและวางแผน รวมถึงสร้างความเข้าใจกับผู้บริหาร ครู นักเรียน ประชาชนชาวบ้านและชุมชน	1. การสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการสร้างเครือข่ายกับชุมชน ในการประสานความร่วมมือ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมของชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1. การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น	การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ		
2. ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหาร ครู ราษฎรชาวบ้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำหลักสูตรโดยมีองค์ประกอบหรือโครงสร้างของหลักสูตรท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดเวลาเรียน กำหนดรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของหลักสูตร	2. จัดการฝึกอบรมให้องค์กรมีความรู้ หมายถึง การให้ชุมชนได้เข้าร่วมฝึกอบรมในด้านความรู้ความเข้าใจ เฉพาะด้านของชุมชน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนา แก้ไข ปัญหาของชุมชน ส่งผลให้บุคคลในชุมชน มีประสบการณ์ที่ดี และสามารถนำมาถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น ได้อย่างถูกต้อง	2. การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ขั้นตอนการนำผลตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่นโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน มาปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นตามคำแนะนำ แล้วจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์	3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน หมายถึง การแต่งตั้งบุคคล ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในชุมชน กำหนดบทบาทความรับผิดชอบ ร่วมกันในการพัฒนาชุมชน สังคมของตนเอง ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น แบบประชาธิปไตย แบบเสนอชื่อ หรือการสรรหา	3. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
4. การใช้หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการมีส่วนร่วมของราษฎรชาวบ้าน ผู้มีความรู้ในท้องถิ่น ด้านภูมิปัญญามาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ	4. การดำเนินกิจกรรม หมายถึง การร่วมกันกำหนดกรอบของการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ด้วยกระบวนการร่วมมือ การแสดงออกทางความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมนั้นสำเร็จและเป็นที่พึงพอใจของชุมชน โดยมี การกำหนดวัตถุประสงค์ของ การดำเนินกิจกรรม การออกแบบ กิจกรรม รวมถึงขั้นการวัด ประเมินผล	4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น	การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
5. การกำกับ นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพ ส่งเสริม และพัฒนาครูให้นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตรวจเยี่ยม ชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การให้ข้อเสนอแนะ โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร และจัดให้มีแผนการเข้านิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ การนิเทศ มีประสิทธิภาพที่ดี	5. การติดต่อประสานงาน หมายถึง กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความร่วมมือกับชุมชน ตั้งแต่ระดับล่างอย่างประชาชนทั่วไป ถึงระดับบน ผู้ที่มีอำนาจ ในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทาง การปฏิบัติ กิจกรรม ให้ประสบผลสำเร็จ	5. ขึ้นกำกับ ติดตาม ประสานงาน การใช้หลักสูตรท้องถิ่น
6. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การประเมินผลเมื่อนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้แล้ว โดยจะประเมินความครบถ้วนถูกต้องขององค์ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบของหลักสูตรท้องถิ่น ความต้องการของชุมชน รวมถึงแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน และระบบการวัดประเมินผลผู้เรียน ต้องมีการสรุปผล การประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	6. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินผล ติดตามการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ในชุมชนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และตรวจสอบการทำงาน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อให้งานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติมีความถูกต้อง และได้ประสิทธิผลมากที่สุด	6. ขึ้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

จากตารางที่ 2.3 แสดงสังเคราะห์การบูรณาการความสอดคล้องของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้บูรณาการเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นกับการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง ขั้นแรกเริ่มในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสำคัญ เป็นขั้นตอนในการวางแผน

การดำเนินงานการศึกษา วิเคราะห์สภาพพื้นฐานของชุมชน และสร้างเครือข่ายกับชุมชน ในกำหนดประเด็น ปัญหา ความต้องการของชุมชน และนำพาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับผิดชอบ ในการวางแผนพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น รวมถึงสร้างความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้ประสบผลสำเร็จ

2. การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การฝึกการดำเนิน จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหาร ครู ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคคลกลุ่มนี้มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ประกอบ โครงสร้างของหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความสำคัญ เช่น การกำหนดระยะเวลา ในการจัดการเรียน การกำหนดรายวิชาในสาระพื้นฐานและเพิ่มเติม การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล เพื่อที่จะนำความรู้ ที่ได้รับมาถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง

3. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การแต่งตั้ง คณะกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญ กำหนดบทบาทหน้าที่ในแต่ละด้าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และนำผลของคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาปรับปรุงและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สมบูรณ์

4. ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ของชุมชน เข้ามาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนโดยมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การออกแบบกิจกรรม ที่มีความเหมาะสม รวมถึงการวัดประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีมีประสิทธิภาพ

5. ขั้นกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการประสานงาน กำกับติดตามการควบคุมคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และชุมชน เข้ามาร่วมสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และนิเทศให้คำแนะนำ เพื่อให้หลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพที่ดี

6. ขั้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นเมื่อนำไปใช้ เพื่อประเมินความถูกต้องครบถ้วนของวัตถุประสงค์ องค์ประกอบ ของหลักสูตร รวมถึงให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และ ประเมินผู้เรียนตามจริง และต้องมีการสรุปรายงานผลการประเมิน นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

จากการสังเคราะห์การบูรณาการความสอดคล้องของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นและ การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในตารางที่ 2.3 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
2. การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
3. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
4. ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
5. ขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
6. ขั้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนผู้ปกครอง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อดำเนินการชี้แจงรายละเอียดถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

1.3 จัดการประชุมครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ชุมชนพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ 1) ความต้องการของชุมชน 2) แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น 3) ผลกระทบต่อการจัดการศึกษา โดยร่วมกันกำหนดประเด็นที่จะศึกษา องค์ความรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

1.4 ผู้บริหาร ครู ร่วมกันวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ความต้องการของโรงเรียน ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งแนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

เอกสารและเครื่องมือที่ใช้

1) คำสั่งการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

2) วาระการประชุม การวางแผนศึกษาข้อมูลประเด็นการคัดเลือกพื้นที่และจัดทำองค์ความรู้หลักสูตรท้องถิ่น

3) ข้อมูลสารสนเทศของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยะ อำเภอเพ็ชรบุรี

4) ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ อำเภอดำรงวิทยะ อำเภอเพ็ชรบุรี

5) ข้อมูลของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยะ อำเภอเพ็ชรบุรี

6) ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น

7) แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน SWOT

8) แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา SWOT

9) รูปแบบแนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลที่จะได้รับ คือ ข้อมูลการวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2. การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2.1 การฝึกอบรมและสร้างองค์ความรู้ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2.1.1 ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการ ศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้

2.1.2 ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น

2.1.3 ร่วมกันตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำความรู้ท้องถิ่นไปให้ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่น

2.1.4 นำคำชี้แนะของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไข ปรับปรุงองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ถูกต้องสมบูรณ์

2.2 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2.2.1 ครูผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาร่วมกับสาระท้องถิ่น

2.2.2 ครูผู้สอนร่วมกันดำเนินการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

เอกสารและเครื่องมือที่ใช้

- 1) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลองค์ความรู้จากผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) แบบตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น
- 3) แบบวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด
- 4) แบบจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลที่จะได้รับ คือ โครงร่างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่จัดทำขึ้น

3. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ บททดสอบวัดความรู้ โดเนวิการนำเอกสารไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ซึ่งประกอบด้วย

3.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 1 ท่าน

3.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน

3.1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน

3.2 ครูผู้สอนนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ และดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

เอกสารและเครื่องมือที่ใช้

1) แบบวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้าน จำนวน 3 ท่าน

ผลที่จะได้รับ คือ หลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาคุณภาพพร้อมที่จะทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นกับผู้เรียน

4. ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การดำเนินการนำหลักสูตรท้องถิ่น ที่ผ่านการปรับปรุง และพัฒนาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้จริง กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดแนวทางดังต่อไปนี้

4.1 ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดความรู้ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตคติที่ดีต่อชุมชน

4.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหา มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ อาทิ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL)

4.3 ครูผู้สอนจัดทำสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ปฏิบัติกิจกรรม เล่นเกมในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อความน่าสนใจ และสนุกสนาน รวมถึงให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น

4.4 นำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า

4.5 จัดผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ สานิต และการดูแลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับผู้เรียน

4.6 กำหนดเนื้อหาและให้นักเรียนจัดทำชิ้นงานจากองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม

4.7 ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน ให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ รักหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนตนเอง

เอกสารและเครื่องมือที่ใช้

เล่มหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย

- 1) แบบทดสอบวัดความรู้
- 2) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
- 3) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4) หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

5) แผนการจัดการเรียนรู้

6) ใบกิจกรรมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลที่จะได้รับ คือ ผลของการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

5. ขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

5.1 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ทักษะคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ

5.3 คณะกรรมการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับติดตาม กำหนดวิธีการนิเทศ และกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยกำหนดประเด็นการนิเทศการนำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปทดลองใช้ ดังนี้

5.3.1 การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ มุ่งองค์ประกอบครบถ้วน มีการกำหนดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ฝึกปฏิบัติจริง และกำหนดให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมประกอบในเนื้อหาของจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

5.3.2 การนิเทศกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การนิเทศการเตรียมความพร้อมก่อนสอน ชั้นสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนให้ได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และขั้นสรุป มีการทบทวนและสรุปความรู้ ทักษะที่สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

5.3.3 การนิเทศวิธีการวัดประเมินผล ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวชี้วัด โดยให้ครอบคลุมด้านความรู้ (P) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) และมีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ ที่เหมาะสม

5.4 จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้ง

5.5 สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึงครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป และให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนในสถานศึกษาที่นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนรู้

เอกสารและเครื่องมือที่ใช้

1) เอกสารการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ

2) แบบนิเทศการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลที่จะได้รับ คือ ผลการนิเทศการนำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปใช้

6. ขั้นตอนการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

6.1 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียน

6.2 ผู้บริหารชี้แจงเกณฑ์ และสร้างความเข้าใจในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

6.3 ผู้ประเมินหลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียน

6.4 จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ในครั้งต่อไป

เอกสารและเครื่องมือที่ใช้

- 1) วาระการประชุมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
- 2) แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับนักเรียน
- 3) แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับครูผู้สอน
- 4) แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ท้องถิ่น

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวแทนนักเรียน และผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ท้องถิ่น

ผลที่จะได้รับ คือ ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

บริบทพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

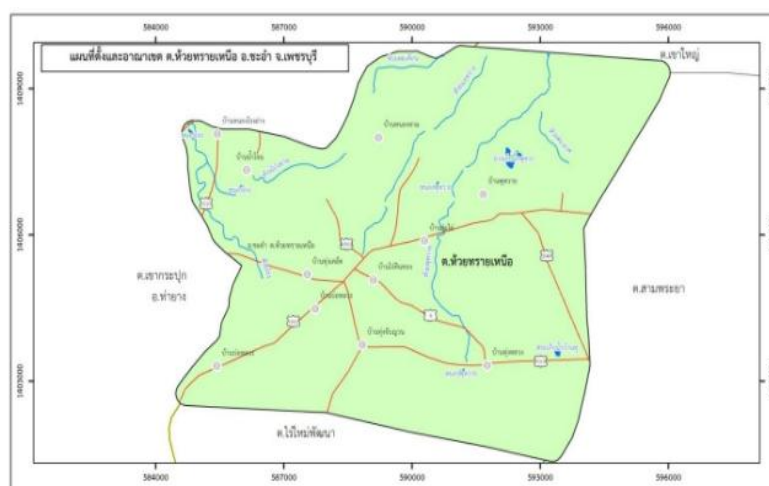
สภาพทั่วไปของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ประวัติความเป็นมา สภาพบริบททั่วไป สภาพเศรษฐกิจและสังคม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมา

สภาพบริบททั่วไปของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากพื้นที่บริเวณเคยเป็นพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีห้วยน้ำลำธารที่ไหลมาจากด้านบนภูเขาและพืชพรรณชนิดต่าง ๆ รวมถึงสัตว์หลากหลายชนิด โดยเฉพาะเนื้อทราย กวาง และสัตว์ป่าบางชนิดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ โดยกลุ่มคนที่เดินทางมาตั้งถิ่นฐานบริเวณพื้นที่นี้เรียกขานพื้นที่นี้ว่าห้วยทรายเหนือ โดยเป็นพื้นที่ในการทำเกษตรกรรมในครัวเรือนกันมาก เลี้ยงสัตว์กันส่วนใหญ่มาตั้งแต่อดีต จึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่ และนำเอาภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นมาปรับใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองแทนการใช้ปุ๋ยเคมี การเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ข้าวจากนาของตัวเอง เพื่อเก็บไว้เพราะปลูกในครั้งต่อไป การทำการเกษตรกรรมพืชไร่ พืชสวน ได้แก่ การปลูกอ้อย การปลูกมันสำปะหลัง การปลูกสับปะรด การปลูกมะม่วง และยังมีภูมิปัญญาเกี่ยวกับด้านการแปรรูปพืชผักผลไม้ เช่นการแปรรูปหน่อไม้ดอง ผลไม้ดองต่าง ๆ รวมถึงการปลูกพืชผักไว้รับประทานเอง และยังมีผลผลิตที่สามารถนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้

นอกจากนั้นชาวบ้านตำบลห้วยทรายเหนือมีการนำภูมิปัญญาด้านการปรุงยารักษาโรค ด้วยสมุนไพรมาใช้ เช่น การกวาดยาเด็ก การทำลูกประคบสมุนไพร เพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นสมุนไพรที่อยู่ภายในชุมชน ด้านของสังคมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ มีการปฏิบัติกิจกรรมประเพณีที่สำคัญ ยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณี ลอยกระทง ประเพณีการละเล่นแห่นางแมว และประเพณีการไหว้ผีเรือน ซึ่งจัดเป็นประเพณีของกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวโซ่งที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ ด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การทอผ้าขาวม้า การทำน้ำยาอเนกประสงค์ การทำไม้กวาดดอกหญ้า และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้ไผ่ และด้านของอาหารมีการใช้ภูมิปัญญาในการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นอาหารคาว อาหารหวานที่หลากหลายชนิด เช่น แกงเผ็ดหน่อไม้ดอง ขนมหม้อแกง ฝอยทอง เม็ดขนุน เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ ตั้งอยู่ในพื้นที่ เลขที่ 267 หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งจับฉนวน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดกลาง ซึ่งมีระยะทางอยู่ห่างจากอำเภอชะอำ 26 กิโลเมตร และมีเส้นทางในการสัญจรไปยัง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีได้ด้วยถนนเพชรเกษมสายหลัก

เนื้อที่

ตำบลห้วยทรายเหนือ มีพื้นที่ทั้งหมด 40.11 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 24,571 ไร่
เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 19.647 ไร่

ภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงเชิงเขา ดินเป็นดินร่วนปนทราย

ลักษณะภูมิอากาศ

ในฤดูหนาว ไม่หนาวจัด ฤดูร้อน ไม่ร้อนจัด เพราะมีลมทะเลพัดผ่าน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลเขาใหญ่

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลไร่ใหม่พัฒนา

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลสามพระยา

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลเขากระปุก

ด้านการปกครอง

พื้นที่เขตการปกครองตำบลห้วยทรายเหนือ แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 2.4 ชื่อหมู่บ้าน และชื่อผู้ใหญ่บ้านของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	บ้านทุ่งจับญวน	นายธนพล เมฆหมอก	ผู้ใหญ่บ้าน
2	บ้านทุ่งหลวง	นายประชา จันทรงสง	ผู้ใหญ่บ้าน
3	บ้านทุ่งเคล็ด	นายสมบัติ ชาวไร่ปราน	กำนัน
4	บ้านบ่อหลวง	นางประนอม ศรีจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
5	บ้านหนองขาม	นายแดน ขำมา	ผู้ใหญ่บ้าน
6	บ้านพุทวาย	นายวันชัย รอดพัน	ผู้ใหญ่บ้าน
7	บ้านไร่ดินทอง	นายณรงคฤทธิ์ นาเมือง	ผู้ใหญ่บ้าน

สภาพสังคมพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ด้านการศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

โรงเรียนบ้านบ่อหลวง โรงเรียนบ้านหนองขาม โรงเรียนบ้านพุทวาย

โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง

โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลห้วยทรายเหนือ

สถานบันและองค์กรทางศาสนา

จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

วัดทุ่งจับญวน วัดหนองขาม

ด้านการสาธารณสุข

จำนวน 1 แห่ง ได้แก่

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งจับญวน

การไฟฟ้า

ด้านการไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน

แหล่งน้ำธรรมชาติพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ได้แก่

ลำห้วย/ลำน้ำ จำนวน 15 แห่ง

บึง/หนอง จำนวน 40 แห่ง

อ่างเก็บน้ำบ้านพุทวาย จำนวน 1 แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ฝาย จำนวน 8 แห่ง

บ่อน้ำ จำนวน 7 แห่ง

บ่อโยก จำนวน 29 แห่ง

ประปาหมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง

สถาบันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จำนวน 1 แห่ง ได้แก่

สถานีตำรวจตำบลห้วยทรายเหนือ

สภาพเศรษฐกิจพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

หน่วยธุรกิจในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล

โรงแรม 1 แห่ง คือ โรงแรมสปริงฟีลด์

สนามกอล์ฟ 1 แห่ง คือ สนามกอล์ฟสปริงฟีลด์

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ นั้นมีลักษณะเป็นที่ราบสูง มีภูเขาล้อมรอบ ทรัพยากรส่วนใหญ่ ก็จะเป็นภูเขาที่มีต้นไม้ขนาดเล็ก ซึ่งมีภูเขาอยู่หนึ่งลูกเรียกว่าเขาทุ่งแฝก จะมีต้นไม้หนาแน่นโดยได้ใช้เป็น โครงการเพาะปลูกต้นกระเจียว เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เขาทุ่งแฝกปัจจุบันได้พัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีชื่อว่า “โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หุบเขาทุ่งแฝก”

บริบทโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ที่ตั้ง เลขที่ 58 หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งหลวง ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดเพชรบุรี รหัสไปรษณีย์ 76120

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

โทรศัพท์ 032- 409 939 โทรสาร 032-409 939

E -mail huaysai@hspss.ac.th

Website <https://www.hspss.ac.th>

Facebook โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ได้รับการอนุมัติจากกรมสามัญศึกษาให้เปิดเป็นโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นประจำตำบล เมื่อวันที่ 15 เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2522 ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ ของตำบลห้วยทรายเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 189 ไร่ โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนห้วยทรายเหนือ เป็นโรงเรียน แบบสหศึกษา แต่ชื่อโรงเรียนไปพ้องกับโรงเรียนเทศบาล บ้านห้วยทรายเหนือ สังกัดเทศบาลตำบลชะอำ

จึงได้ขอเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์” จนถึงปัจจุบันและในปีพุทธศักราช 2522 ซึ่งเป็นปีแรกในการเปิดภาคเรียนได้ใช้อาคารเรียนของโรงเรียนวัดช้างแท่งกระเจา (จันทร์จำนง) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ในขณะนั้นเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนชั่วคราวจนถึงวันที่ 30 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2522 สถาปนาวิทยาลัยห้วยทรายเหนือ และพระครูโกวิทวรสารเจ้าอาวาสวัดช้างแท่งกระเจาในขณะนั้น ร่วมกับชาวบ้านระดมทรัพย์การสร้างอาคารเรียนชั่วคราวจำนวน 1 หลัง เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนเป็นปีแรก โดยมีนายระพีพันธ์ สมุทรผ่อง ดำรงตำแหน่งเป็นครูใหญ่คนแรก เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วันที่ 15 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2523 จนถึงปัจจุบัน

ปีพุทธศักราช 2556 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วม เป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 2 ภายใต้การดูแลขององคมนตรี “พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์” และในปัจจุบันได้รับการดูแลจากท่านองคมนตรี คือ “พลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข” ในการให้แนวทางพัฒนาโรงเรียนและตรวจเยี่ยมโรงเรียนทุกปีการศึกษา

สภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ตั้งอยู่เลขที่ 58 หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยะ อำเภอ จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โทรศัพท์ : 032-409 939 E-mail : huaysai@hspss.ac.th ปัจจุบันมีการบริหารงานโดย นางณัฐริกา มุลตองคะ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ บุคลากรภายในโรงเรียน จำนวน 19 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 15 คน ครูอัตราจ้างและเจ้าหน้าที่ธุรการ จำนวน 2 คน และนักการภารโรง จำนวน 2 คน โดยด้านการศึกษาศึกษาของครูโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน ข้าราชการครูส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ เนื่องจากได้ครูส่วนหนึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการรับพระราชทานทุนการศึกษาจากโครงการกองทุนการศึกษา ให้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูในพื้นที่อยู่อาศัยของตนเอง คือโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ เป็นข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งจากโครงการกองทุนการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จำนวน 7 คน จึงเป็นเหตุให้โรงเรียนมีครูในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ และนักเรียนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ประกอบด้วยคนในพื้นที่ 3 ตำบลใกล้เคียงโรงเรียน ได้แก่ ตำบลห้วยทรายเหนือ ตำบลสามพระยา และตำบลไร่ใหม่พัฒนา ด้านสิ่งปลูกสร้างภายในโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ประกอบด้วยอาคารเรียนจำนวน 2 หลัง อาคารปฏิบัติการโรงฝึกงานจำนวน 2 หลัง โรงอาหาร จำนวน 1 หลัง ห้องสุขาของนักเรียน จำนวน 3 หลัง

สภาพพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา

โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ตั้งอยู่บนพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของตำบลห้วยทรายเหนือ

ภาพที่ 2.2 ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

รูปเปลวรัศมีปัญญาเหนือชฎาทองคำ
เปลวรัศมี หมายถึง ความมีปัญญาที่เฉลิยวฉลาด
ชฎาทองคำ หมายถึง ความมั่งคั่ง อ่อนช้อย โดดเด่นเป็นสง่า
แก่นตนเองและสถาบันการศึกษาตลอดไป

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

ภายในปีการศึกษา 2566 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ มีการบริหารจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม ก้าวทันเทคโนโลยี มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขบนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เอกลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สีประจำโรงเรียน

ชมพู - ฟ้า

ต้นไม้ประจำโรงเรียน

ต้นไผ่

ข้อมูลผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ข้อมูลผู้บริหาร

ผู้อำนวยการโรงเรียน ชื่อ-สกุล นางณัฏฐิกา มุลตองคะ

เกิดวันที่ 22 เดือน กันยายน พ.ศ. 2512 อายุ 54 ปี

โทรศัพท์ 082-5699553 E-mail : natthika1334@gmail.com

วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขา การบริหารการศึกษา

ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนนี้ตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2565 จนถึงปัจจุบัน

ตารางที่ 2.5 ตารางแสดงข้อมูลนักเรียนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ปีการศึกษา 2566

ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้อง
	ชาย	หญิง	รวม	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	46	24	70	2
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	40	20	60	2
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	35	15	50	2
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	121	59	180	6
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	24	25	49	2
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	25	15	40	2
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	12	14	26	2
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	61	54	115	6
รวม	182	113	295	12

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2566)

อ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

อ้อย (Sugarcane - Saccharum officinarum L.)

พืชอ้อย มีลักษณะเป็นพืชจำพวกหญ้าชนิด ซึ่งมีความสำคัญต่อมนุษย์ ในการใช้ประกอบอาหารและเป็นพืชสำคัญอันดับที่ 4 ของโลกนอกจากข้าว ข้าวโพด เพราะพืชอ้อยสามารถเจริญเติบโตได้ง่าย โดยอาศัย แสงแดด น้ำ อากาศ และธาตุอาหาร เมื่อปลูกครั้งแรกแล้วจะสามารถเก็บเกี่ยวได้หลายครั้ง พื้นที่ในการปลูกอ้อยมีอยู่ประมาณ 70 ประเทศ จะอยู่ในแถบเขตอบอุ่นและเขตร้อนชื้น รวมถึงลักษณะของประเทศไทยก็เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกพืชอ้อยหลากหลายสายพันธุ์

แหล่งปลูกในประเทศไทย

การปลูกอ้อยในประเทศไทย พบได้ในทุกภูมิภาคของประเทศ ยกเว้นภาคใต้ เนื่องจากสภาพอากาศไม่เหมาะสม คือ มีลักษณะอากาศฝนตกชุก และมีอากาศที่ร้อนตลอดทั้งปี จะทำให้ได้ผลผลิตที่ไม่ดี น้ำอ้อยจะไม่หวานหอม อาจเป็นเพราะว่าลักษณะภูมิประเทศภาคใต้เหมาะกับการปลูกพืชที่มีผลผลิตที่ดีกว่า เช่น ยางพารา กาแฟ และผลไม้บางชนิด โดยสำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แบ่งพื้นที่การปลูกอ้อยเป็น 4 ภาค ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถได้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ย 20.24 ล้านตันต่อปี โดยแบ่งตามภาคดังนี้

ภาคกลาง ประกอบด้วย กลุ่มจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี นครปฐม ชัยนาท อ่างทอง เป็นต้น

ภาคตะวันออก ประกอบด้วย ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และจันทบุรี

ภาคเหนือ ประกอบด้วย กำแพงเพชร นครสวรรค์ ลำปาง สุโขทัย พิจิตร เชียงใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย อุตรดิตถ์ ขอนแก่น นครพนม ชัยภูมิ เป็นต้น

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์ของอ้อย

พืชอ้อยมีลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เดิมมีถิ่นกำเนิดแถบหมู่เกาะนิวินี ที่ได้รับการผสมสายพันธุ์อ้อยชนิดต่าง ๆ

ส่วนประกอบของพืชอ้อย

ส่วนประกอบของราก

ส่วนของรากอ้อย เรียกว่าระบบรากฝอย มีลักษณะแผ่กระจายออกรอบลำต้นโดยมีรัศมี 50-100 เซนติเมตร ลึกลงพื้นดินประมาณ 150 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ของอ้อยและสภาพแวดล้อม โดยปกติการขยายพันธุ์อ้อยจะใช้ส่วนของลำต้นตัดแบ่งเป็นท่อน ๆ จะเรียกว่าท่อนพันธุ์ จะแบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ รากของท่อนพันธุ์ และรากของหน่อ

1. รากของท่อนพันธุ์ คือ รากชั่วคราวที่เกิดจากปุ่มหรือตาของลำต้นอ้อย จะมีลักษณะเส้นเล็กแตกแขนงเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ตาของท่อนพันธุ์อ้อยจะเจริญเติบโตเป็นหน่อพันธุ์อ้อยเพื่อทำหน้าที่ดูดน้ำ ธาตุอาหารในการเลี้ยงหน่อพันธุ์ให้เจริญเติบโต

2. รากของหน่อ คือ รากถาวร ที่เกิดจากรากของท่อนพันธุ์อ้อย จะมีลักษณะขนาดใหญ่กว่ารากชนิดแรก มีลักษณะอวบไม่มีแขนง สีขาว โดยจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่ออ้อยมีอายุเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนโคลนลำต้นที่อยู่ติดดินจะมีปล้องถี่มาก และการเจริญเติบโตของรากอ้อยจะเกิดทยอยกันอย่างต่อเนื่อง และรากเก่าจะเสื่อมสภาพลง โดยที่รากใหม่จะทำหน้าที่ในการดูดน้ำ ธาตุอาหารในการเลี้ยงลำต้น ใบของอ้อย

ส่วนประกอบของลำต้น

ส่วนประกอบของลำต้นอ้อย มีขนาดลำต้นสูงใหญ่ เมื่ออายุ 1 ปี ลำต้นจะมีความสูงประมาณ 2-3 เมตร และมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5-0.5 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์อ้อย และสภาพแวดล้อม ลักษณะของลำต้นจะเป็นข้อและปล้องจำนวนมาก โดยอ้อยอายุ 1 ปี จะมีปล้องจำนวน 20-30 ปล้อง โดยระยะห่างของปล้องอ้อยจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเฉลี่ยละ 3 ปล้อง จะมีความยาวของปล้องอ้อยประมาณ 10-15 เซนติเมตร หรือขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ โดยเฉพาะน้ำอ้อยที่เกิดในช่วงที่มีน้ำพอดี ลักษณะดังกล่าวจะปรากฏในอ้อยที่ไม่มีดอก ส่วนพืชอ้อยที่มีดอกปล้องอ้อยจะรองรับช่อดอก แล้วลดขนาดไล่เลี่ยกันลงมาถึงโคลนต้น

ส่วนประกอบของใบ

ใบของพืชอ้อย มีลักษณะคล้ายใบของต้นข้าว แต่มีขนาดใหญ่และยาวกว่า โดยใบจะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนกาบใบ และแผ่นใบ

ส่วนกาบใบ คือ ส่วนที่ติดและโอบรอบลำต้นทางด้านที่มีตา เช่น ใบด้านขวาหุ้มใบด้านซ้าย ลักษณะฐานใบกว้างที่สุดแล้วเรียวลงสู่ปลายใบ ที่ด้านหลังกาบใบอาจมีขน และไขเกาะ เหล่านี้เป็นลักษณะประจำของแต่ละสายพันธุ์

ส่วนแผ่นใบ คือ ส่วนที่อยู่ต่อจากกาบใบขึ้นไป ทั้งสองส่วนแยกกันตรงรอบต่อด้านในจะเรียกว่า ลิ้นใบ จะมีสีที่แตกต่างจากตัวใบ เช่น เขียวอมม่วง เป็นต้น

ส่วนประกอบของช่อดอก

ดอกของพืชอ้อย คือ ส่วนที่เกิดเป็นช่อดอกของลำต้น มีลักษณะคล้ายหัวลูกศร จะเกิดขึ้นด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น สายพันธุ์ของอ้อย อายุ ความชื้น อุณหภูมิและสภาพแวดล้อมโดยปัจจัยเหล่านี้จะมีความเหมาะสมพอดีกัน และใช้ระยะเวลานานพอสมควร จึงจะทำให้อ้อยออกดอก

สายพันธุ์อ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

1. สายพันธุ์สุพรรณบุรี 50 (สำหรับคั้นน้ำ)

ภาพที่ 2.3 ต้นอ้อยสายพันธุ์สุพรรณบุรี 50

อ้อยสายพันธุ์สุพรรณบุรี 50 หรือ อ้อยสำหรับคั้นน้ำดื่ม เป็นพันธุ์อ้อยที่ได้คัดเลือกจากการผสมพันธุ์ของอ้อย sp074 จากการปลูกและคัดเลือกของศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี เมื่อ พ.ศ. 2533 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนความเด่นของพันธุ์อ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี 50 ให้สามารถผลิตน้ำอ้อยได้จำนวนมาก่ออ้อยสายพันธุ์สิงคโปร์ มากกว่า 1.3 เท่าของการผลิต โดยสีของน้ำอ้อยจะมีสีเหลืองอมเขียว รสชาติหอมหวาน และตรวจสอบพบว่ามีความหวานของน้ำอ้อยมากกว่าสายพันธุ์อ้อยสิงคโปร์ถึง 10 เปอร์เซ็นต์

ประวัติ อ้อยสุพรรณบุรี 50 พันธุ์อ้อยคั้นน้ำที่ได้จากการผสมเปิดของอ้อยพันธุ์ SP074 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี 2533 เสร็จสิ้นการทดลองในปี 2539 รวมระยะเวลา 6 ปี

ลักษณะเด่น ให้ผลผลิตน้ำอ้อยเฉลี่ย 4,913 ลิตรต่อไร่ น้ำอ้อยสดมีสีเหลืองอมเขียว รสชาติหวานหอม แตกกอดี เจริญเติบโตเร็ว ให้จำนวนลำต่อไร่เฉลี่ย 12,198 ลำ สามารถไว้ต่อได้ดี ไม่ต้องปลูกใหม่ทุกปี ทำให้ลดต้นทุนการผลิต

ลักษณะประจำพันธุ์ มีใบขนาดใหญ่ ปลายใบโค้ง ลำต้นมีสีเขียวอมเหลือง ปล้องมีรูปร่างทรงกระบอก ค่อนข้างยาว ไม่มีร่องเหนือตา ตามีรูปร่างกลม มีวงเจริญสีเหลืองและนูน ข้อโปนมีการออกดอกบ้างในอ้อยโตในช่วงกลางเดือนธันวาคม อายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม คือ 8 เดือน ซึ่งจะให้ผลผลิตและคุณภาพของน้ำอ้อยดีที่สุด

ฤดูปลูกที่เหมาะสม สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่ต้องมีการให้น้ำ

วิธีการดูแล การดูแลอ้อยสายพันธุ์สุพรรณบุรี 50 ผู้ปลูกจะต้องขยันลอกกาบอ้อยบ่อยครั้ง เพื่อไม่ให้หมัดหรือแมลงมาอาศัยและไปกัดกินผลผลิตของลำต้นอ้อย เมื่อลอกกาบออก ลำอ้อยก็จะโดนแดดไม่เป็นโรคราก็จะสวยด้วยชั้นพินฮอร์โมนทุก 10 วัน หรือใส่ปุ๋ยหมัก เมื่ออ้อยอายุ 3 เดือนดูแลรักษาแปลงให้สะอาด ในส่วนกาบอ้อยที่ลอกให้นำมาคลุมดินไว้แต่ถ้าเยอะมากเกินไปให้นำมาทิ้งข้างนอก หมั่นตัดหญ้า กำจัดวัชพืช

ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต จากวันเริ่มต้นถึงวันที่ได้ผลผลิต ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 6 เดือน เพื่อขายท่อนพันธุ์ ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 9 เดือน เพื่อคั้นน้ำขาย

2. สายพันธุ์ขอนแก่น 3 (สำหรับส่งเข้าโรงงานผลิตน้ำตาล)

ภาพที่ 2.4 ต้นอ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3

อ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3 หรือชื่อเดิม อ้อยสายพันธุ์ 94-2-200 เป็นสายพันธุ์อ้อยใหม่ที่เหมาะสมสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเกิดจากผสมพันธุ์ของอ้อยโคลน 85-2-352 กับสายพันธุ์อ้อย K 84-200 โดยมีผลการทดลองพบว่า อ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3 ให้ผลผลิตอยู่ที่ 18.1 ตันต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าอ้อยสายพันธุ์อุทอง 3 ที่ให้ผลผลิตอยู่ที่ 15.1 ตันต่อไร่ และอ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3 มีการแตกกอที่ดี ใบคลุมพื้นที่ได้เร็ว ส่งผลมีความต้านทานต่อโรคในระดับปานกลาง และอ้อยสายพันธุ์นี้ยังสามารถปลูกได้ทั่วไป ในพื้นที่ดินร่วนปนทราย จะเหมาะกับการเจริญเติบโต

ลักษณะประจำพันธุ์ อ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3 มีลักษณะที่เด่น คือ กออ้อยตั้งตรงกาบใบมีลักษณะห่อหุ้ม มีความยาวของปล้องลำน้อยกว่า 10 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางมีขนาด 2.72 เซนติเมตร ใบมีลักษณะด้านนอกเรียบสามเหลี่ยม ใบด้านในรูปใบหอกสั้น จำนวนการเก็บเกี่ยวผลผลิตในแปลงอ้อยปลูก 10,351 ลำต่อไร่ และผลผลิตน้ำตาลในอ้อยปลูก 2.64 ตันซีซีเอส ต่อไร่

ลักษณะเด่น อ้อยสายพันธุ์ขอนแก่น 3 เป็นสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง มีน้ำหนักเฉลี่ย 18.1 ตันต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าอ้อยสายพันธุ์อุทอง 3

พื้นที่แนะนำ สามารถปลูกได้ทั่วไปในพื้นที่ที่เป็นดินร่วนปนทรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตปลูกอ้อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปริญญญา จริตไทย (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน รองผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และครูสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีคุณสมบัติ คือ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 คน ครูหัวหน้า 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 46 คน และครูสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 67 คน รวมจำนวน 155 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กำหนดนโยบายให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมกับหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ 2) บทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูในภาพรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ศราวุฒิ สมทรง (2563 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสนองความต้องการของโรงเรียนวัดหนองหอย เนื่องจากยังไม่มีกรรวบรวมและนำองค์ความรู้เกี่ยวกับมะพร้าว ทับสะแกมาใช้ในการเรียนการสอน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้เรื่องมะพร้าว ทับสะแก และ 2) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องมะพร้าวทับสะแกของโรงเรียนวัดหนองหอย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 4 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 2 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 12 คน ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองหอย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการทำงาน และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ความรู้ท้องถิ่นเรื่องมะพร้าวทับสะแกของโรงเรียนวัดหนองหอย ประกอบด้วย 1) สายพันธุ์ของมะพร้าวทับสะแก มี 3 สายพันธุ์ คือ (1) พันธุ์มลายูสีเหลืองต้นเตี้ย (2) พันธุ์สวีลูกผสม และ

(3) พันธุ์พวงทอง 2) ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวหีบสะแก แบ่งเป็น 5 ประเภท ประกอบด้วย 1) การทำน้ำตาลมะพร้าว 2) การทำน้ำมันมะพร้าว 3) การทำเครื่องจักสานจากก้านทางมะพร้าว 4) การทำโคมไฟจากกะลามะพร้าว และ 5) การทำอาหารพื้นบ้านจากมะพร้าว ประกอบด้วย (1) แกงเหมงมะพร้าว (2) แกงส้มยอตะมะพร้าวอ่อน (3) น้ำพริกมะพร้าวคั่ว (4) ข้าวต้มมัดใต้ (5) ขนมแข่งมะพร้าวอ่อน (6) ขนมย่างมะพร้าวอ่อน และ (7) ข้าวหลามมะพร้าวอ่อน 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง มะพร้าวหีบสะแกของโรงเรียนวัดหนองหอย ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ท้องถิ่น คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วย คือ 1) เลาะรู้บ้านหนองหอย 2) พลุกศาสตร์ของมะพร้าวหีบสะแก 3) ของดีที่บ้านหนองหอย 4) อาหารพื้นบ้านจากมะพร้าวหีบสะแก 5) ชุมทรัพย์ที่บ้านหนองหอย มีแผนการจัดการเรียนรู้ 12 แผนผลการทดลองใช้หลักสูตร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.22 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติในระดับดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับดี ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ข้อค้นพบจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้นำชุมชนควรส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องมะพร้าวหีบสะแกในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำไปใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้นักเรียนมีความรักความภูมิใจในท้องถิ่น และนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป

ธีรกุล พงษ์จงมิตร (2563 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารครูและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 256 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า มีทั้งหมด 6 ด้าน 30 แนวทาง ได้แก่ การสร้างองค์กรประชาชนมี 5 แนวทางการสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกัน มี 5 แนวทาง การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชนมี 5 แนวทาง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มี 5 แนวทาง การกำหนดกรอบกิจกรรมมี 5 แนวทาง และการติดตามประเมินผลมี 5 แนวทาง โดยการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ปรเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และรักในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียน ยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน ครู 4 คน ผู้นำชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 6 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2) แบบประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 4) แบบนิเทศติดตามการนำ หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 5) แบบสอบถามการประเมิน หลักสูตรท้องถิ่น มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มี 6 ขั้นตอน ที่เรียกว่า PC CASE-CB 6 Steps ประกอบไปด้วย (1) การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Planning) (2) การจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Create) (3) การตรวจพิจารณา คุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน (Check) (4) การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Apply) (5) การนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Supervision) และ (6) การประเมินหลักสูตร ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Evaluate) ซึ่งรูปแบบผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชน เป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า (1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นทุกขั้นตอนโดยร่วมคัดเลือกพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และ วางแผนการจัดทำหลักสูตร (2) มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร จัดทำ องค์ความรู้ท้องถิ่น และจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ (3) ผลการตรวจ พิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่นนั้นมีความถูกต้องเหมาะสมซึ่งสามารถ นำไปใช้ได้ทั้งฉบับ (4) การทดลอง ใช้หลักสูตรท้องถิ่นซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อชุมชน และ (5) ผลการนิเทศและการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อค้นพบจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชน เป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยาที่มีประสิทธิภาพและได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ทำให้ เกิดการพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนมีความรักและหวงแหน ในชุมชนของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนและดำเนินการบริหารหลักสูตร ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

แอนเดรียน และฮาดี Andrian, D., Kartowagiran, B., & Hadi, S. (2018 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาเครื่องมือเพื่อประเมินหลักสูตรท้องถิ่นในประเทศอินโดนีเซีย โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักสูตรท้องถิ่นคือการรักษาเอกลักษณ์หรือวัฒนธรรมของภูมิภาค ด้วยระบบการศึกษาที่ดำเนินการ อย่างดี นักเรียนที่เป็นเยาวชนสามารถพัฒนาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือภูมิภาคได้ ประภทของการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะการสอบสวนเบื้องต้น 2) ระยะการออกแบบ

3) ระยะการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และ 4) ระยะทดลอง จากการสอบสวนเบื้องต้นได้องค์ประกอบ การประเมิน 3 ประการ คือ 1) องค์ประกอบทรัพยากร 2) องค์ประกอบกระบวนการ 3) ส่วนประกอบ เอาต์พุต ขั้นตอนการออกแบบดำเนินการโดยการศึกษาทฤษฎีและพัฒนาเครื่องมือในรูปแบบของ แบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ ขั้นตอนการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญด้าน การประเมิน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด 1 คน และผู้ปฏิบัติงาน 8 คน ผลลัพธ์ได้รับการวิเคราะห์ โดยใช้ความถูกต้องของไอเคน ระยะทดลองจะดำเนินการ 2 ครั้งในการทดลองขนาดเล็กและการทดลอง ขนาดใหญ่ การทดลองขนาดเล็กได้รับการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันและความน่าเชื่อถือ Alpha ของ Cronbach การทดลองขนาดใหญ่ได้รับการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน และสร้างความน่าเชื่อถือ จากผลความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ พบว่า เครื่องมือมีความถูกต้องและ เป็นไปได้จำนวน 50 รายการ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาโดยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เครื่องมือนี้มีประสิทธิภาพในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

เบดรี, แซต, เดอ เฟรน, อาร์. เลอา ดาวลิง, จี. Bedri, Z, de Frein, R. and Dowling, G. (2017 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้โดยชุมชน : พื้นฐาน โดยกล่าวถึงว่าผู้จ้างงานมีความต้องการ ผู้สำเร็จการศึกษามากขึ้นด้วยทักษะการสื่อสารที่พร้อมในอุตสาหกรรม ความเป็นผู้นำ ความฉลาด ทางอารมณ์ และทักษะด้านจริยธรรมทางสังคม การเรียนรู้โดยชุมชน (CBL) เป็นแนวทางการสอนซึ่งมี ศักยภาพอย่างมากในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติเหล่านี้ อย่างไรก็ตามสำหรับอาจารย์ที่เพิ่งเริ่มต้น อาชีพ การกลั่นกรองข้อมูลเชิงลึกจากวรรณกรรมการสอนและการเรียนรู้ จากนั้นจึงผลิตโมดูล CBL ที่ได้รับ การออกแบบมาอย่างดี อาจเป็นงานที่น่ากลัว สิ่งที่ขาดหายไปคือโปรแกรมที่นำเสนอแนวคิดหลักของ CBL ในลักษณะที่ไม่ขึ้นอยู่กับศัพท์แสงเฉพาะเรื่อง ตามหลักการแล้ว โปรแกรมนี้ควรให้ผู้อ่านมีวิธีการร่าง แผนโครงการเบื้องต้น หรืออย่างน้อยที่สุดก็รู้ว่าจะต้องไปหาคำตอบเพิ่มเติมได้จากที่ไหน บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองช่องว่างนี้ ความสำเร็จของประสบการณ์ CBL ขึ้นอยู่กับการพิจารณา ปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การวางแผนอย่างละเอียด การไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ การจัดการ โครงการที่มีประสิทธิผล การประเมิน และการประเมินที่มีประสิทธิผลของโครงการ เรามอบวิธีการ เริ่มต้นให้กับผู้อ่านและเน้นประเด็นการจัดการที่เป็นเอกลักษณ์ของโครงการ CBL เราหารือเกี่ยวกับ ความท้าทายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ของฝ่ายต่าง ๆ สุดท้ายนี้ เราจะสำรวจกลยุทธ์การประเมิน CBL ที่มีอยู่ และจัดทำแผนงานสำหรับการนำ CBL ไปใช้ซึ่งบูรณาการประเด็นเหล่านี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี 2) บริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี และ 3) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 1.2 สร้างองค์ความรู้และหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น 2) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 3) ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 1.3 การประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

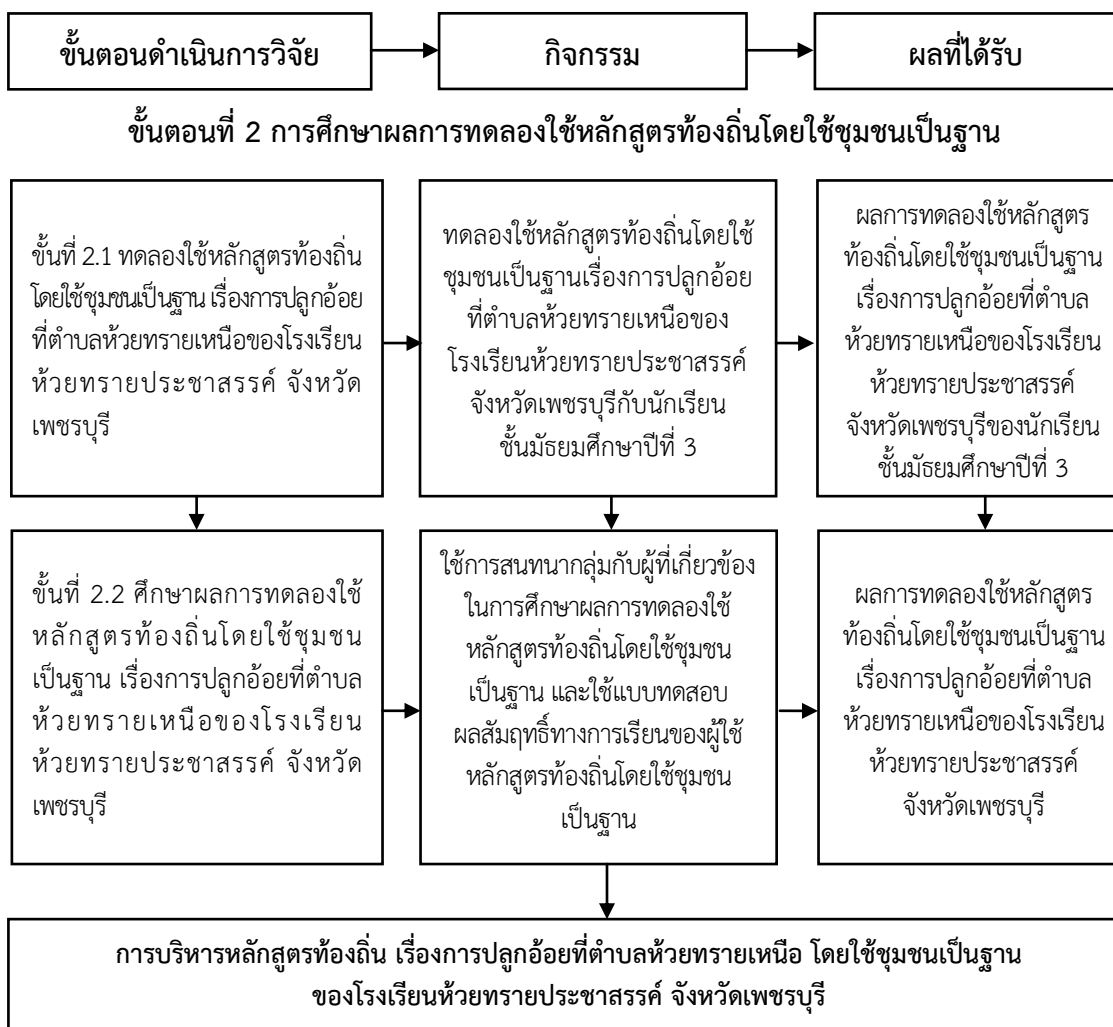
ขั้นตอนที่ 2.1 ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2.2 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังรายละเอียดในเนื้อหาบทที่ 2 เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นคำถาม

1.2 กำหนดประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

1.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม การใช้ภาษาและขอคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในการทำหนังสือถึงโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Content Analysis)

4. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 3 คน และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 1.2 สร้างองค์ความรู้และหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น 2) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 3) ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ปัญหา ความต้องการของชุมชนจากการลงพื้นที่

2.2 ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2.3 สร้างร่างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

2.4 นำร่างหลักสูตรท้องถิ่น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 1.3 การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี และ 2) แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 จัดรูปแบบประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยกำหนดประเด็นเกี่ยวกับการประเมินตามประเด็น ดังนี้ 1) ขั้นตอนการวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 2) ขั้นตอนการฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 3) ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 4) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 5) ขั้นตอนการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 6) ขั้นตอนการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.2 ลักษณะของแบบประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) โดยกำหนดค่าน้ำหนักเป็นระดับความเป็นไปได้ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของประเด็นคำถาม การใช้ภาษา ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

1.4 นำแบบประเมินความสอดคล้องของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 1 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุง และจัดพิมพ์แบบประเมินความสอดคล้องของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในการทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอเชิญเป็นคณะกรรมการในการประเมิน

2.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และให้ข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังที่บุญชม ศรีสะอาด (2556 : 12) ระบุไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินตัดสินการนำเสนอการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมินสำหรับข้อเสนออื่น ๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 ท่าน ครูผู้สอน จำนวน 3 ท่าน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 ท่าน และผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 2.1 ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

1.2 หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละขั้นตามคู่มือการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนที่ระบุในคู่มือการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

4. กลุ่มเป้าหมาย หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 ท่าน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 50 ท่าน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 ท่าน และผู้นำชุมชนจำนวน 1 ท่าน

ขั้นตอนที่ 2.2 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย

1. การสนทนากลุ่มการศึกษาผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2. การใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3

การสนทนากลุ่มการศึกษาผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชน
เป็นฐาน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม
ในการศึกษาผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อย
ที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยแนวทางการสร้าง
เครื่องมือ ดังนี้

1.1 นำผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง
การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มาพิจารณา
เพื่อกำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น
โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 2 การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้

ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1.2 นำประเด็นการสนทนากลุ่ม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ
ความเหมาะสมของการเรียบเรียงภาษา และครอบคลุมเนื้อหาประเด็นที่ศึกษา

1.3 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุง แก้ไข และ
พิมพ์ประเด็นการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชน
เป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
ฉบับสมบูรณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือเชิญผู้เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus
Group) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร และกลุ่มนักเรียน
ผู้ใช้หลักสูตร

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการศึกษาผลการบริหาร
หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทราย
ประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis)

4. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 ท่าน ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ท่าน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 2 ท่าน และผู้นำท้องถิ่น จำนวน 1 ท่าน

การใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ การใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแนวทางการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ดังนี้

1.2 นำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนไปตรวจสอบหาค่าจำแนกความยากง่ายของข้อสอบ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยออกแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในเรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 20 ข้อ

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 50 คน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผลการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 การศึกษาปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 1.2 สร้างองค์ความรู้และหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น 2) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 3) ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 1.3 การประเมินความเป็นไปได้ของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 2.2 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ส่วนที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามประเด็นการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. นางณัฏฐิกา มุลทองคะ ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์
2. นายคำนวน สมศรี หัวหน้างานฝ่ายวิชาการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์
3. นายสุกฤษฎ์ เขียดทอง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
4. นางสาวจิตสุโข รวยรุ่ง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. นายศิริวัฒน์ ม่วงศิริ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. นายแดน ขำมา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 บ้านหนองขาม พื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
7. นายบุญธรรม แก้วเกิด เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
8. นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
9. นายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นการสัมภาษณ์ผลการศึกษาลักษณะปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ แนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า มีความเหมาะสม เนื่องด้วยพื้นที่ในตำบลห้วยทรายเหนือ มีความเหมาะสมสำหรับการทำเกษตร และคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ปลูกอ้อยมันสำปะหลังเป็นส่วนมาก

มีความเหมาะสม เป็นการส่งเสริมการทำเกษตรของคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ประเด็นที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้เกิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีหรือไม่ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า ชุมชนต้องการให้เกิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ ตำบลห้วยทรายเหนือ เพราะนักเรียน ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะได้เรียนรู้การประกอบอาชีพเกษตรกร ในชุมชนตำบลห้วยทรายเหนือ รวมถึงช่วยเพิ่มคุณภาพด้านการศึกษาในท้องถิ่นของนักเรียน ในการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น ยังสามารถเพิ่มโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนและคนในชุมชน

ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์มีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ท่านคิดว่าจะมีสิ่งใดที่เป็นประเด็นปัญหาหรืออุปสรรค ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ในการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ระยะเวลาการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล และลงมือปฏิบัติอาจจะต้องใช้เวลานานในการเรียนรู้

ประเด็นที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนจะมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัด เพชรบุรี ท่านคิดว่าโรงเรียนจะมีความพร้อมหรือควรเตรียมความพร้อมในด้านใด ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์ ประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า ความพร้อมในการเตรียมบุคลากรให้ความรู้
ความพร้อมของพื้นที่ในการศึกษาความรู้และข้อมูล
ความพร้อมด้านงบประมาณในการปลูกอ้อยในพื้นที่โรงเรียน

ประเด็นที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางสำหรับพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์ประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า ศึกษาข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับผู้รู้การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลและนำมาวางแผนออกแบบหลักสูตรสำหรับจัดการเรียนรู้ พัฒนาเนื้อหาให้กับผู้เรียน และประเมินปรับปรุงหลักสูตร

ด้านเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการลงมือ ปฏิบัติแปลงทดลองปลูกอ้อยในพื้นที่ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับ นักเรียนในการศึกษาองค์ความรู้ เรื่องการปลูกอ้อยสายพันธุ์ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ

ประเด็นที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับท่านองค์ความรู้ในเรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบล ห้วยทรายเหนือหรือไม่ และสามารถอธิบายแนวทางวิธีการ ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์ประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ในการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ เนื่องจากผู้ให้ สัมภาษณ์ประกอบอาชีพด้านการเกษตรจึงสามารถอธิบายให้ข้อมูลการปลูกอ้อยได้

ประเด็นที่ 7 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ไม่มี

ส่วนที่ 1.2 สร้างองค์ความรู้และหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น และการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร องค์ความรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 8 แนวคิด การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จำนวน 8 แนวคิด และผลการสร้างองค์ความรู้ หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียน ห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น การบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน รวมถึงแนวคิดของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา ท้องถิ่น มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทราย ประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยนำเสนอตามประเด็นการสัมภาษณ์ในส่วนที่ 1.1 จนได้กระบวนการ บริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียน ห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงแผนผังการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

จากภาพที่ 4.1 เป็นการแสดงแผนผังการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 2) การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 3) ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 4) ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 5) ขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และ 6) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

1. โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนผู้ปกครอง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อดำเนินการชี้แจงรายละเอียด ถึงความสำคัญของการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ พื้นที่ของเกษตรกรในตำบลห้วยทรายเหนือ ของนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ชุมชนพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ 1 ความต้องการของชุมชน 2 แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และ 3 ผลกระทบต่อการจัดการศึกษา กำหนดประเด็นที่จะศึกษา องค์ความรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

1. การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการให้ครูผู้สอนเข้ารับการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายของพื้นที่ของเกษตรกรในตำบลห้วยทรายเหนือ ของนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น และจัดให้มีการตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำความรู้ท้องถิ่น ไปให้ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่นพร้อมทั้งขอคำชี้แนะของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไข ปรับปรุงองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ถูกต้องสมบูรณ์

2. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการให้ครูผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาร่วมกับสาระท้องถิ่นและครูผู้สอนร่วมกันดำเนินการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยกำหนดโครงสร้างรายวิชา จำนวน 20 ชั่วโมง ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ วัดความรู้ โดยการนำเอกสารไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน ผู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียน โดยครูผู้สอนนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ และดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

ผู้วิจัยดำเนินการนำหลักสูตรท้องถิ่น ที่ผ่านการปรับปรุง และพัฒนาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้จริง กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดแนวทางดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดความรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ

2. ครูผู้สอนจัดทำสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหา มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ อาทิ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ความรู้พื้นฐานและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตคติที่ดีต่อชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 50 คน

3. ครูผู้สอนนำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น พื้นที่ของเกษตรกรในตำบลห้วยทรายเหนือ ของนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และจัดผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ สาธิต และการดูและการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

1. ผู้วิจัยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจ ทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้งและร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับติดตาม กำหนดวิธีการนิเทศ และกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยกำหนดประเด็นการนิเทศการนำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปทดลองใช้ ดังนี้

1.1 การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ มุ่งองค์ประกอบครบถ้วน มีการกำหนดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ฝึกปฏิบัติจริง และกำหนดให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมประกอบในเนื้อหาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.2 การนิเทศกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การนิเทศการเตรียมความพร้อมก่อนสอน ชั้นสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนให้ได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และขั้นสรุป มีการทบทวนและสรุปความรู้ ทักษะที่สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1.3 การนิเทศวิธีการวัดประเมินผล ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวชี้วัด โดยให้ครอบคลุมด้านความรู้ (P) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) และมีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม

2. สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน และนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป ตามคำแนะนำของผู้นิเทศ กำกับติดตาม

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

ผู้วิจัยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียนและชี้แจงเกณฑ์ การสร้างความเข้าใจในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นให้ทราบ และประเมินผลการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการบริหารหลักสูตร และดำเนินการจัดสรุปรายงานผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นในครั้งต่อไป

ส่วนที่ 1.3 การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ผลการประเมินความสอดคล้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้ประเมินทั้ง 9 คน ได้ทำแบบประเมินทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีไปในขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	การบริหารหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน				
1.1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์	4.78	0.44	มากที่สุด
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อดำเนินการชี้แจงรายละเอียดถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	4.78	0.44	มากที่สุด
1.3	จัดการประชุมครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	4.78	0.44	มากที่สุด
1.4	ผู้บริหาร ครู ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ความต้องการของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	4.78	0.44	มากที่สุด
1.5	ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งแนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	4.44	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม		4.71	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีไปใช้ ในขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการนำไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44 - 4.78 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ($\bar{X} = 4.78$) ข้อที่ 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อดำเนินการชี้แจงรายละเอียดถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.78$) ข้อที่ 1.3 จัดการประชุมครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.78$) ข้อที่ 1.4 ผู้บริหาร ครู ร่วมกันวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ความต้องการของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อที่ 1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งแนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 2 การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	ความเป็นได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน				
2.1	ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการ ศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้	4.44	0.53	มาก
2.2	ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น	4.44	0.53	มาก
2.3	ร่วมกันตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำความรู้ท้องถิ่นไปให้ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่น	4.56	0.53	มากที่สุด
2.4	นำคำชี้แนะของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไข ปรับปรุงองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ถูกต้องสมบูรณ์	4.78	0.44	มากที่สุด
2.5	ครูผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มารวมกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	4.89	0.33	มากที่สุด
2.6	ครูผู้สอนร่วมกันดำเนินการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.63	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 2 การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การนำไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44 - 4.89 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 2.5 ครูผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มารวมกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อที่ 2.1 ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.44$) และข้อที่ 2.2 ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	การบริหารหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน				
3.1	มีการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ บททดสอบวัดความรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
3.2	ครูผู้สอนนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น	4.89	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.83	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้การนำไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.78 - 4.89 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 3.2 ครูผู้สอนนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อที่ 3.1 มีการตรวจสอบ ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ บททดสอบวัดความรู้ ($\bar{X} = 4.78$)

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	การบริหารหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน				
4.1	ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบวัดความรู้ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตคติที่ดีต่อชุมชน	4.56	0.53	มากที่สุด
4.2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหา มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้	4.44	0.53	มาก
4.3	ครูผู้สอนจัดทำสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ปฏิบัติไปกิจกรรม เล่นเกมส์ในรูปแบบที่หลากหลาย	4.44	0.73	มาก
4.4	นำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า	4.89	0.33	มากที่สุด
4.5	จัดผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ สาธิต และการดูแลและการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับผู้เรียน	4.89	0.33	มากที่สุด
4.6	กำหนดเนื้อหาและให้นักเรียนจัดทำชิ้นงานจากองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.44	0.53	มาก
4.7	ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนให้ผู้เรียน มีความภาคภูมิใจ รักหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนตนเอง	4.78	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.63	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น

โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการนำไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44 - 4.89 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 4.4 นำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.89$) ข้อที่ 4.5 จัดผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ สาคิต และการดูแลและการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อที่ 4.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหามีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ ($\bar{X} = 4.44$) ข้อที่ 4.3 ครูผู้สอนจัดทำสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ปฏิบัติใบกิจกรรม เล่นเกมส์ในรูปแบบที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.44$) และข้อที่ 4.6 กำหนดเนื้อหาและให้นักเรียนจัดทำชิ้นงานจากองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	การบริหารหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชน				
5.1	ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรท้องถิ่น	4.78	0.44	มากที่สุด
5.2	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ	4.78	0.44	มากที่สุด
5.3	คณะกรรมการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับติดตาม กำหนดวิธีการนิเทศ และกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	4.78	0.44	มากที่สุด
5.4	จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้ง	4.44	0.53	มาก
5.5	สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึงครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป และให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนในสถานศึกษาที่นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนรู้	4.89	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.73	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียน ห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการนำไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44 - 4.89 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 5.5 สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึง ครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป และ ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนในสถานศึกษาที่นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อที่ 5.4 จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้ง ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 6 การประเมิน หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ลำดับ	รายการประเมิน	การบริหารหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน				
6.1	ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2	ผู้บริหารชี้แจงเกณฑ์ และสร้างความเข้าใจในการประเมิน หลักสูตรท้องถิ่น	4.89	0.33	มากที่สุด
6.3	ผู้ประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียน	4.78	0.44	มากที่สุด
6.4	การประเมินรูปแบบการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยรูปแบบ ชิปปโมเดล	4.67	0.50	มากที่สุด
6.5	จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร ท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.78	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียน ห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้ในขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชน

เป็นฐาน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การนำไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.67 - 5.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 6.1 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 5.00$) ข้อที่ 6.5 จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 5.00$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ข้อที่ 6.4 การประเมินรูปแบบการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยรูปแบบชิปโมเดล ($\bar{X} = 4.67$)

จากตารางแสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทราย ประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้แสดงตารางผลการประเมินภาพรวมของขั้นตอนการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 6 ขั้นตอน ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ภาพรวมของ ขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบล ห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 6 ขั้นตอน ในภาพรวม

ลำดับ	รายการประเมิน	การบริหารหลักสูตร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	4.71	0.50	มากที่สุด
2	ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน	4.63	0.48	มากที่สุด
3	ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน	4.83	0.39	มากที่สุด
4	ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน	4.63	0.49	มากที่สุด
5	ขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตร ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	4.73	0.44	มากที่สุด
6	ขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	4.78	0.25	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.72	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผลการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัย

ได้แสดงตารางภาพรวมของขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ทั้ง 6 ขั้นตอน ในภาพรวมมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้การนำไปใช้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 3 ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.83$) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.63$) และข้อที่ 4 ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.63$)

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

1. ขั้นการวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และดำเนินการประชุมครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแจ้งแนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยในพื้นที่ เป็นคณะกรรมการในทุกกระบวนการดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ภาพที่ 4.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ครูผู้สอน และเกษตรกรผู้รู้การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ดำเนินการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2567

2. ขั้นการฝึกปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการนำพาครูผู้สอนในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเข้ารับการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายตำบลห้วยทรายเหนือของนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเก็บข้อมูล นำมาออกแบบหลักสูตรท้องถิ่น และร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนรู้

ภาพที่ 4.3 ครูผู้สอนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ลงพื้นที่ศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือกับนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ในพื้นที่เป้าหมาย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567

ภาพที่ 4.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์คณะครูผู้สอนและเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ร่วมกันออกแบบจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของครูผู้สอน เรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ณ ห้องประชุมทิวไผ่ โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2567

3. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แก้ไขให้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น มีความถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียน และสมบูรณ์ที่สุด

ภาพที่ 4.5 ผู้วิจัยนำการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ และขอคำแนะนำในการปรับปรุงให้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสมบูรณ์ที่สุด

4. ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นต้น

ภาพที่ 4.6 ครูผู้สอนนำนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีกับนายบุญธรรม แก้วเกิด เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือในพื้นที่เป้าหมาย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567

5. ขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้บริหารประชุมกำหนดแผนการนิเทศ และสร้างความเข้าใจ ทศนคติเชิงบวก ในการลงนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยกระบวนการดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำกับครูผู้สอน

ภาพที่ 4.7 ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ดำเนินการการประชุมพูดคุย แนวทางในการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของครูผู้สอน ร่วมกับเกษตรกรผู้รู้ การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ก่อนเข้านิเทศ กำกับติดตาม การจัดการเรียน การสอนของครูผู้สอน เมื่อ วันที่ 13 มีนาคม 2567

6. ขั้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเข้าประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน ถึงการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

ภาพที่ 4.8 ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะผู้นิเทศ ร่วมกันการนิเทศการบริหารใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐานในชั้นเรียนของครูผู้สอน กับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567

ส่วนที่ 2.2 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน - หลังเรียนเรื่องการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้ก่อนและหลังเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	50	9.64	2.91	14.760	.000
หลังเรียน	50	16.44	2.15		

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้ก่อน และหลังเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.64$, S.D. = 2.91) คิดเป็นร้อยละ 48.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 16.44$, S.D. = 2.15) คิดเป็นร้อยละ 82.20

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์การทดสอบวัดความรู้ก่อน และหลังเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

จำนวนนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเฉลี่ย แบบทดสอบ ก่อนเรียน	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย แบบทดสอบ หลังเรียน	คิดเป็น ร้อยละ	ความก้าวหน้าของ คะแนนเฉลี่ย
นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน	9.64	48.20	16.44	82.20	6.8

จากตารางที่ 4.9 พบว่าจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 50 คน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน 9.64 คิดเป็นร้อยละ 48.20 มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การทดสอบวัดความรู้หลังเรียนคิดเป็น 16.44 คิดเป็นร้อยละ 82.20 และมีความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 6.8

ผู้วิจัยได้แสดงแสดงผลค่าเฉลี่ยสมรรถนะของผู้เรียนในการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับ ดังตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยสมรรถนะของผู้เรียนในการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับ

จำนวนนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะของผู้เรียน		คิดเป็นร้อยละ
	ความสามารถ ในการสื่อสาร	ความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิต	
นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน	100	100	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่า จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 50 คน มีค่าเฉลี่ยสมรรถนะของผู้เรียน 100 คิดเป็นร้อยละ 100 ของการวัดประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้แสดงแสดงผลค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับ ดังตารางที่ 4.11 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ตารางค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรีที่ได้รับ

จำนวนนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน			คิดเป็น ร้อยละ
	ใฝ่เรียนรู้	อยู่อย่างพอเพียง	มุ่งมั่นในการทำงาน	
นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน	100	100	100	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่า จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 50 คน มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 100 คิดเป็นร้อยละ 100 ของการวัดประเมินสมรรถนะของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยแสดงประเด็นการสนทนากลุ่ม ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความพร้อมของครูผู้สอนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ ตำบลห้วยทรายเหนือ) มาจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3

สรุปได้ว่า ครูผู้สอนมีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ด้านประวัติที่มาของท้องถิ่น ตำบลห้วยทรายเหนือ ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยในพื้นที่ได้อย่างดี และสามารถนำพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนภายนอกได้อย่างชัดเจน มีแปลงเกษตรสำหรับให้นักเรียน ได้ทดลองใช้ความรู้ในการศึกษามาทดลองใช้จริงภายในโรงเรียน

ประเด็นที่ 2 นักเรียนได้รับความรู้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบล ห้วยทรายเหนือ) หลังจากจบรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เข้าใจในประวัติที่มาของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ รวมถึงการประกอบอาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น และการได้เรียนรู้ทักษะของการทำการเกษตร การทดลอง ปลูกอ้อยในพื้นที่โรงเรียน และยังได้รับเทคนิคในการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับ ไปใช้สร้างรายได้ในอนาคตได้

ประเด็นที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบล ห้วยทรายเหนือ) ในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านตนเอง ด้านต่อโรงเรียน และด้านต่อชุมชน

- ประโยชน์ด้านตนเอง สรุปได้ว่านักเรียนมีความรู้เข้าใจทักษะและวิธีการประกอบ อาชีพของผู้คนส่วนใหญ่ในพื้นที่ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ นักเรียนเกิดความสุขในการจัดการ เรียนรู้ที่มีความหลากหลายได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และนำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปสร้างรายได้ ในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

- ประโยชน์ด้านต่อโรงเรียน สรุปได้ว่าโรงเรียนมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ให้นักเรียนด้วยการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และสามารถสร้างแรงงานให้กับท้องถิ่นได้

- ประโยชน์ต่อชุมชน สรุปได้ว่าชุมชนท้องถิ่นตำบลห้วยทรายเหนือและพื้นที่ตำบล ไกล่เคียงมีปราชญ์ชาวบ้านและผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำไป สร้างรายได้ให้กับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาได้

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า ต้องการให้มีการถ่ายทอดความรู้ที่ส่งเสริมทักษะด้านอาชีพที่นักเรียน กลุ่มนักเรียนหญิงสนใจ เช่น การประกอบอาหารขนมอบ และการประกอบอาหารไทย เมื่อจบการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 จะได้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี และ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการแนวทางในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 1.2 สร้างองค์ความรู้และหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 8 แนวคิด และการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จำนวน 8 แนวคิด แผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ชั่วโมง และการศึกษาองค์ความรู้ด้านการเกษตร เรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือกับปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 3 คน

ส่วนที่ 1.3 การประเมินความเป็นไปได้ของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ของจังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ส่วนที่ 2.1 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน

ส่วนที่ 2.2 ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน และใช้การสนทนากลุ่มในการสรุปผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

การศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ท้องถิ่น ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ พบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นถึงความเหมาะสมที่จะดำเนินการให้มีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เนื่องจากพื้นที่โดยรอบที่ตั้งโรงเรียนเป็นพื้นที่สำหรับการทำเกษตร และคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ปลูกอ้อยมันสำปะหลัง สับปะรดเป็นส่วนมาก รวมถึงเป็นการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรของคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคนิคด้านการเกษตรจากอดีตสู่รุ่นปัจจุบันให้กับนักเรียนได้

1.2 ด้านปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ พบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรคเป็นเรื่องของระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ในการปลูกอ้อย และการลงมือปฏิบัติทดลองปลูกอ้อยจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ต้องใช้เวลาพอสมควร และการใช้งบประมาณในการปลูกอ้อยแปลงทดลองในพื้นที่โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ในการเรียนรู้ของนักเรียน และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ครูผู้สอนลงพื้นที่ร่วมกับเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ เพื่อเก็บข้อมูลความรู้มาวิเคราะห์เพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน โดยด้านเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือพร้อมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การลงมือปฏิบัติแปลงทดลองปลูกอ้อยในพื้นที่ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนในการศึกษาองค์ความรู้ เรื่องการปลูกอ้อยสายพันธุ์ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีองค์ความรู้ เทคนิคในการปลูกอ้อยกันมาอย่างยาวนานสามารถที่ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่รุ่นนักเรียนรุ่นใหม่ได้

2. ผลการศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ผลการศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นแผนผังแสดงการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังนี้

ภาพที่ 5.1 แผนผังการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนในการสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1) โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ได้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนผู้ปกครอง

2) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างองค์ความรู้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกับนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ชุมชนพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ 1) ความต้องการของชุมชน 2) แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และ 3) ผลกระทบต่อการจัดการศึกษา เพื่อกำหนดประเด็นที่จะศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1) การวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ครูผู้สอนเข้ารับการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายของพื้นที่ของเกษตรกรในตำบลห้วยทรายเหนือ ของนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการ ศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้ นำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่นและจัดให้มีการตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำความรู้ท้องถิ่นไปให้ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่นพร้อมทั้งขอคำชี้แนะของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไข ปรับปรุงองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ถูกต้องสมบูรณ์

2) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ครูผู้สอนร่วมกันดำเนินการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยกำหนดโครงสร้างรายวิชา จำนวน 20 ชั่วโมง ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้จำนวน 4 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์

ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ดำเนินการในขั้นปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ด้วยกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ โดยการนำเอกสารไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการจัดการ

เรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1) ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน โดยมีทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้ก่อนและหลังเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.64$, S.D. = 2.91) คิดเป็นร้อยละ 48.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 16.44$, S.D. = 2.15) คิดเป็นร้อยละ 82.20

2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ อาทิ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) และนำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น พื้นที่ของเกษตรกรในตำบลห้วยทรายเหนือของนายบุญธรรม แก้วเกิด, นายธรรมรัตน์ แก้วเกิด และนายจำเนียร อิ่มทั่ว เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง

ขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

1) โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ได้คณะกรรมการดำเนินงาน การนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเข้าใจ ทัศนคติเชิงบวก เกี่ยวกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้ง และร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับ ติดตาม กำหนดวิธีการนิเทศ และกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยกำหนดประเด็นการนิเทศการนำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปทดลองใช้ ดังนี้

1.1) การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ มีองค์ประกอบครบถ้วน มีการกำหนดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ฝึกปฏิบัติจริง และกำหนดให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมประกอบในเนื้อหาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.2) การนิเทศกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การนิเทศการเตรียมความพร้อมก่อนสอน ชั้นสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนให้ได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และขั้นสรุป มีการทบทวนและสรุปความรู้ ทักษะที่สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1.3) การนิเทศวิธีการวัดประเมินผล ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวชี้วัด โดยให้ครอบคลุมด้าน ความรู้ (P) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) และมีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม

2) สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึงครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน และนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป ตามคำแนะนำของผู้นิเทศ กำกับติดตาม

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการ ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียนและชี้แจงเกณฑ์ การสร้างความเข้าใจในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นให้ทราบ และประเมินผลการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการบริหารหลักสูตร และดำเนินการจัดสรุปรายงานผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ในครั้งต่อไป

จากกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 6 ขั้นตอน ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 9 คน ได้ทำแบบประเมินทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 โดยสรุปผลการประเมินความเป็นไปได้ตามขั้นตอนการบริหารหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่าแสดงผลการประเมินความเป็นไปได้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้แสดงตารางภาพรวมของขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 6 ขั้นตอน ในภาพรวมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้การนำไปใช้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 3 ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 2 ขั้นตอนการวางแผนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.63$) และข้อที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.63$)

3. ผลการศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ผลการศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายประชาสรรค์โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์การทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน

ผลการทดสอบความรู้ก่อนเรียน-หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ พบว่า มีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.64$, S.D. = 2.91) คิดเป็นร้อยละ 48.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 16.44$, S.D. = 2.15) คิดเป็นร้อยละ 82.20 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 ผลการสนทนากลุ่มของนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ผลการสนทนากลุ่มของนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 2.1 ผลการสนทนากลุ่มของนักเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มร่วมกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปประเด็นได้ว่า พบว่ากลุ่มนักเรียนตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความพร้อมของครูผู้สอนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ท้องถิ่น และสามารถนำนักเรียนลงพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ร่วมกับเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือได้ และยังสามารถจัดแปลงทดลองปลูกอ้อยในพื้นที่ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ สำหรับการทดลองเรียนรู้ขั้นตอนกระบวนการปลูกอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังสามารถเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น รวมถึงการประกอบอาชีพ วัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถนำองค์ความรู้ เทคนิคกระบวนการในการเรียนรู้ขั้นตอนการปลูกไปใช้หลังสำเร็จการศึกษาชั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การเกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ประโยชน์ด้านตนเอง สรุปได้ว่า นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเทคนิคกระบวนการในการปลูกอ้อยในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเอง นักเรียนเกิดความสุขในการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายได้ลงมือปฏิบัติ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเห็นคุณค่าความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและตนเองได้ และยังเป็นการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อาจเป็นการสร้างรายได้เข้าสู่โรงเรียนสามารถต่อยอดเป็นธุรกิจของโรงเรียนในการผลิตน้ำอ้อยคั้นสดจากต้นอ้อยในแปลงทดลองของโรงเรียน

ประโยชน์ต่อโรงเรียน สรุปได้ว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายครบทุกกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำความรู้และเทคนิคกระบวนการไปปรับประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน หรือหลังสำเร็จการศึกษา จนเกิดความรักและเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพ เกษตรกรในท้องถิ่นเป็นอย่างดี และแสดงให้เห็นว่ารายวิชานี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ การสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพ ให้กับเยาวชนรุ่นหลัง ช่วยกันสืบทอดกันไม่ให้อสูญหาย และเมื่อโรงเรียนนำเข้ามาสู่บทเรียนให้กับนักเรียนเป็นการสร้างให้นักเรียนในพื้นที่เกิดความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเอง โดยประโยชน์ที่เกิดร่วมกันกับโรงเรียน มีอยู่หลายประการ ดังนี้

- 1) ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่และหลากหลายร่วมกับชุมชน
- 2) ผู้นำชุมชนให้ความเชื่อมั่น และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน
- 3) ภูมิปัญญาด้านการเกษตรของพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือมีการพัฒนาด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่คนรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง
- 4) นักเรียนเห็นคุณค่า เกิดความรักหวงแหนในภูมิปัญญาด้านการเกษตรของท้องถิ่นตนเอง

ประโยชน์ต่อชุมชน สรุปได้ว่า นักเรียนกล่าวชมเชยของนักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้การประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นให้กับเด็กรุ่นใหม่ ที่ถูกต้องและเหมาะสม และคุณครูมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ทุ่มเททั้งกำลังแรงใจ ลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ร่วมกับชุมชนด้วยความมุ่งมั่น

ทุ่มเทในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ยังสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างเต็มที่ กำลังความสามารถที่โรงเรียน นักเรียนต้องการ อาทิ เครื่องจักรหนักในการทำแปลงทดลองปลูกอ้อย พันธุ์ต้นอ้อยใช้สำหรับในการทดลองปลูกในแปลงทดลอง แรงงานในการแนะนำความรู้ในการปฏิบัติจริง ในการปลูกและดูแลต้นอ้อย เป็นต้น เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ถือว่าเป็นเหมือนลูกหลานของคนในชุมชน เป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกร เกิดความภาคภูมิใจ ในอาชีพของท้องถิ่นตนเอง นำไปสู่การพัฒนาชุมชน ในอนาคตข้างหน้าได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนับสนุนให้เกิดขึ้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น

การอภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี และสามารถนำมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. องค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี เป็นขั้นตอนแรกในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จากการลงพื้นที่ชุมชน เพื่อนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร รวมถึงการเก็บข้อมูลการศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น และให้ครูทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำแบบสัมภาษณ์ ถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับจิตอาพร บุญแมน (2557 : 12-13) กล่าวว่า การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสำคัญ ในการพัฒนา แก้ปัญหาร่วมกัน และยังส่งเสริมให้คนในชุมชนช่วยเหลือเอื้ออาทร สามัคคี และให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นให้สำเร็จ และสอดคล้องกับพิทยูตม์ กงกุล และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2555 : 59) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำเป็นต้องมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน และ 4) การมีส่วนร่วมการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

2. การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นการวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นขั้นตอนแรกที่ใช้บริหารใช้วางแผนบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ดำเนินการประชุมครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อชี้แจงรายละเอียด ความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และร่วมกันพิจารณาพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ชุมชนพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ 1) ความต้องการของชุมชน 2) แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น 3) ผลกระทบต่อการจัดการศึกษา โดยร่วมกันกำหนดประเด็นที่จะศึกษา องค์ความรู้ท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน

และกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งแนวทางการปฏิบัติ ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับดวงนภา คณโฑเงิน (2561 : 161-162) กล่าวว่า การวางแผน การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย วางแผน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาครูในการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้วางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับปรเมษฐ์ แก้วตุ๊ก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 172) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น 2) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 3) การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น 5) การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น และ 6) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นในการใช้บริหารหลักสูตรท้องถิ่นให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2.2 ขั้นการฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นขั้นตอนของการสร้างองค์ความรู้และจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนโดยดำเนินการให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการ ศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหาของเนื้อหาองค์ความรู้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ และครูผู้สอนดำเนินการจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกันวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาร่วมกับสาระท้องถิ่นและจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ซึ่งมีความสอดคล้องกับปรียาภรณ์ตั้งคุณานันท์ (2558 : 168-171) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างหลักสูตรและผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดทำโครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบาย รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และสอดคล้องกับจรูญ แก้วเอียน (2557 : 38-39) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรร่วมกับกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสถานศึกษาจำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติร่วมกันที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ

2.3 ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นการตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ บททดสอบวัดความรู้ โดยวิธีการนำเอกสารไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน จากนั้นนำคำแนะนำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ และดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับโรจนะ ภิรมณ์ (2561 : 63-65) กล่าวว่า การตรวจสอบหลักสูตรก่อนนำไปใช้ เป็นการทดสอบความชัดเจน ความสมบูรณ์ของเอกสารหลักสูตร และสถานศึกษาสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน เข้าร่วมทำการวิเคราะห์ตรวจสอบหลักสูตรโดยตรวจสอบจากคำอธิบายรายวิชา สำคัญ และแนวทางในการปฏิบัติต่าง ๆ ตามความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร และสอดคล้องกับปรมศร แก้วดุค และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 173) กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น เมื่อสถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยก่อนจะดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาคุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสมโครงสร้างของหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน

2.4 ขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นการดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุง และพัฒนาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว โดยกำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้ด้วยการทดสอบแบบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน เพื่อประเมินทักษะ และประเมินความรู้พื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อชุมชน มีการนำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้กับนักเรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ อาทิ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning : PBL) ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้นักเรียนได้ศึกษา เพื่อความน่าสนใจและความสนุกสนานในการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งนำนักเรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยเข้ามาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ภายในโรงเรียน และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ พัฒนะ พิพัฒน์ศรี (2563 : 13-14) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี ประกอบด้วย ผู้นักเรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา และสถานการณ์ เป็นการจัดการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ ทั้งในด้านของเวลาและสถานที่ โดยมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ กับปรมศร แก้วดุค และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 173) กล่าวว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (A : Apply local curriculum community based) ในขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยมีการทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติที่ดีต่อชุมชน มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มีการจัดทำสื่อเทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัยและมีการนำนักเรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2.5 ขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นขั้นตอนการของการกำกับ ติดตามผลการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันของครูผู้สอนและผู้นิเทศกำกับ ติดตาม โดยร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการนิเทศ และเกณฑ์ของการนิเทศร่วมกัน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน อาทิ แผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน การวัดและประเมินผล

และมีการสรุปรายงานผลนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึงครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับปฏุนิเทศ (2562 : 25) กล่าวว่า การนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องจัดทำแผนการนิเทศกำกับติดตาม จัดทำเกณฑ์ตัวชี้วัดของการนิเทศภายใน อย่างกัลยาณมิตรหรือนิเทศแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยบรรยากาศของความร่วมมือแบบประชาธิปไตย พร้อมทั้งจัดทำรายงานการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผลไปเปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

2.6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นขั้นตอนของการประเมิน ตรวจสอบโดยใช้รูปแบบการประเมินการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยซิปีโมเดล ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท (Context evaluation: C) เป็นส่วนของบทนำ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs evaluation : I) เป็นส่วนของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น สื่อ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น รวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน การประเมินด้านกระบวนการ (Process evaluation : P) เป็นส่วนของขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และการประเมินผลผลิต (Products evaluation : P) เป็นส่วนของทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความรู้ที่ได้รับของนักเรียนและชิ้นงาน พร้อมทั้งจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นในครั้งต่อไป และกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ทั้ง 6 ขั้นตอน มีผลการประเมินความเป็นไปได้ของภาพรวมของการบริหารหลักสูตร ดังนี้ ในภาพรวมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้การนำไปใช้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 3 ขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.63$) และข้อที่ 4 ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.63$) ซึ่งมีความสอดคล้อง กับปรเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 174-175) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (E : Evaluate local curriculum community based) เป็นกระบวนการตรวจสอบโดยการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ เพื่อตรวจสอบว่าหลังจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแล้วแต่ละด้านมีผลอย่างไร สามารถบรรลุเป้าหมายและมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีผลการทดลองใช้ ดังนี้

การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นขั้นตอนของการนำกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดเพชรบุรี ด้วยขั้นการวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ดำเนินการประชุมครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแจ้งแนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยในพื้นที่ เป็นคณะกรรมการในทุกกระบวนการดำเนินการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จากนั้นดำเนินการ ขั้นการฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน นำพาครูผู้สอนในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเข้ารับการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายตำบลห้วยทรายเหนือ เพื่อเก็บข้อมูล นำมาออกแบบหลักสูตรท้องถิ่นและร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนรู้ เรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเรียบร้อยแล้ว เข้าสู่ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ได้นำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพ และนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงให้มีความถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน จึงดำเนินการในขั้นการดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ด้วยการทดสอบความรู้ก่อนเรียน - หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ พบว่า มีคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 9.64, S.D. = 2.91) คิดเป็นร้อยละ 48.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$ = 16.44, S.D. = 2.15) คิดเป็นร้อยละ 82.20 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยได้ดำเนินการต่อในขั้นการกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ได้ดำเนินการให้ผู้บริหารประชุมกำหนดแผนการนิเทศ และสร้างความเข้าใจ ทิศนคติเชิงบวกในการลงนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยกระบวนการดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำกับครูผู้สอน โดยดำเนินการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเข้าประเมิน นิเทศการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ในการนำไปพัฒนาให้เหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป รวมทั้งได้ประเมินด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม โดยแบ่งเป็นสองกลุ่มได้แก่กลุ่มของนักเรียน กลุ่มของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการสนทนาเพื่อจะได้นำผลการสนทนาพัฒนาต่อไป ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน โรงเรียน และชุมชนต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ชีรกุล พงษ์จัมมิตร (2563 : 32-52) กล่าวว่า การใช้ชุมชนเป็นฐานประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการสร้างองค์กรประชาชน เพื่อดำเนินการจัดตั้งกลุ่มชุมชนให้มีส่วนร่วมตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามผู้นำ 2) ด้านการสร้างเครือข่ายในการติดต่อสื่อสาร คือ วิธีการติดต่อประสานความร่วมมือของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่คล้ายคลึงกัน เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหา และการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วม 3) ด้านการจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน คือ จัดอบรมให้องค์กร ชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถทำงานเฉพาะด้านได้ ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาบุคคลให้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน 4) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน คือ แต่งตั้งคณะกรรมการให้เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ในการปฏิบัติงาน 5) ด้านการกำหนดกรอบกิจกรรม คือ การกำหนดกรอบลักษณะของกิจกรรมที่ชัดเจน จะทำให้กลุ่มคน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม 6) ด้านการติดตามประเมินผล คือ กระบวนการติดตามประเมินผล ความก้าวหน้า และการปฏิบัติงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ ประเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง (2565 : 55-56) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น 2) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 3) การตรวจพิจารณาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น 5) การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น และ 6) การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรค

ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบข้อปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างองค์ความรู้ท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ เนื่องจากผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ไม่มีองค์ความรู้เรื่อง การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

2. การนำพานักเรียนปฏิบัติกิจกรรมลงพื้นที่แปลงอ้อยของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ครั้งละ 50 คน พบปัญหาถึงข้อจำกัดในการเดินทางและการถ่ายทอดองค์ความรู้จากเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยสู่นักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

แนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนควรศึกษาและเก็บข้อมูลในเบื้องต้น อาทิ ข้อมูลสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น ในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายก่อนลงพื้นที่ไปสร้างเครือข่ายท้องถิ่น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายชุมชนให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นก่อนที่จะนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้

3. การกำกับ นิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ควรนำแนวทาง PLC (Professional Learning Community) เข้ามาใช้ร่วมด้วยกับกระบวนการกำกับ นิเทศ ติดตาม เพื่อให้ได้ผลที่เหมาะสมกับการนำไปพัฒนาต่อไป

4. ควรศึกษาผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อยอดในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรนำกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียน ห้วยทรายประชาสรรค์ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทุกระดับชั้นเรียน
2. ควรวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ครูผู้สอนนำไปพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. ควรวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่บริการของศูนย์เครือข่ายโรงเรียนมัธยมศึกษาได้นำไปสร้าง นวัตกรรมการจัดการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กณิจภูมิณต์ ลิ้มปนารมณ. (2565). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องรำมังคละ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรดิตถ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). คู่มือการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่น. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กัญญาณัฐ สิมสวัสดิ์. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19. วารสาร
วิจัยศรีล้านช้าง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2(6) : 47-55.
- กาญจนาสุดา ไชยเพชร. (2562). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
จังหวัดหนองคาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม. (2556). ชุดฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตร
สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- _____. (2556). ผู้นำทางวิชาการและพัฒนาหลักสูตร. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กาดิณี กลีเมาะ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มเติมเรื่อง
ทรัพยากรธรรมชาติ และการประมงชายฝั่ง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
กลุ่มรัตนังสรรค์ จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กิตติศักดิ์ คนแรงดี. (2559). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง ผ้าทอไทยทรงดำในบริบทร่วมสมัยของจังหวัดสุพรรณบุรี.
สาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คราวัณ สมทรง. (2563). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง มะพร้าวทับสะแกของโรงเรียนวัดหนองหอย
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วารสาร
วิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 10(1) : 1-15.
- จรรยา จิตมีธรรมเลิศ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำนาเกลือสมุทรที่อำเภอ
บ้านแหลมของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- จรรณี แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทาง
การปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.

- จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ชลธิชา ยิ่งยง. (2562). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องน้ำพริกแกงสำหรับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- ดวงนภา คณโฑเงิน. (2561). แนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพ และ
การมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราชภัฏวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธิดาพร บุญแมน. (2557). การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน :
กรณีศึกษา ชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนแฝก อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและ
การจัดการภาครัฐ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรกุล พงษ์จุมิตร. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร
เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปริญญญา จริตไทย. (2559). การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรเมศร์ แก้วดุก และกาญจนา บุญส่ง. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้
ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสาร มจร. อุบล
บริหารศน์, 7(2) : 1427-1442.
- ประเวศ เวชชะ. (2561). การบริหารหลักสูตร. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2558). พื้นฐานและหลักการการศึกษา (Foundation and Principles
Education). กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปทุมทริก พรชนะวัฒนา. (2562). การบริหารหลักสูตรปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พัฒนา พิพัฒน์ศรี. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง การเขียนโปรแกรม
Kid Bright สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิทยุทธ์ กงกุล และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2555). รูปแบบการใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหาร
โรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 8(2) : 59-70.

- รุ่ง แก้วแดง. (2560). **ปฎิบัติการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- โรจนะ ภิรมย์. (2561). **การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระบบ
ทวิภาคีโดยใช้วงจรคุณภาพสำหรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ**.
วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วนิดา ศรีสุข. (2562). **การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะ
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสัมปอ
พิทยาคม**. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม, 14(1) : 380-389.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2560). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปรีนซ์.
- วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์. (2561). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพของครูในศตวรรษที่ 21**. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่, 11(3) : 182-189.
- แวปือราเฮง แหวะยี่. (2558). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระอัลฟิกฮ์ เรื่องการจัดการศพ
ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบำรุงศาสตร์วิทยา ตำบลกอตโต๊ะ อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ศรัณยู เรืองจันทร์. (2557). **การใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการสุขภาวะเพื่อเตรียมพร้อมรับภัยพิบัติ
น้ำท่วมและดินถล่มในพื้นที่เสี่ยงภัยจังหวัดอุดรธานี**. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 20(1) :
111-126.
- ศรินยา นามมัน. (2562). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการนวดสปาเกลือ เพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
วัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา)**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ศศิธร อธิยาศัย และยอดชาย สุวรรณวงษ์. (2564). **รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพของหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพต้นแบบ
ของจังหวัดสระบุรี**. วารสารสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง, 6(1) : 87-110.
- สมพงศ์ ศรีฟอง. (2558). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การประดิษฐ์เครื่องใช้จากเถาวัลย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สามารถ สีทอง. (2563). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เมืองโบราณบางพาน รายวิชา
ประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560
2564)**. กรุงเทพฯ : สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2555). การบริหารโดยสถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน : ความท้าทายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(1) : 100-111.
- สุภาศินีย์ ภูทัดดวง. (2558). การใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาล สังขละบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อรพิน ทองดี. (2557). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทำขนมกง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Andrian, D., Kartowagiran, B., & Hadi, S. (2018). The instrument development to evaluate local curriculum in Indonesia. *International Journal of Instruction*, 11(4): 922.
- Bedri, Z, de Frein, R. and Dowling, G. (2017). *Community-based learning : A primer*. Retrieved August 9, 2023 from <https://arrow.dit.ie/ijap/vol6/iss1/5>
- Subedi, K. R. (2018). Local curriculum in schools in NEPAL: A gap Between Policies and practices. *Journal of interdisciplinary studies*, 6(1) : 60.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยและ
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ คำพล อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษาคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา
2. นางสาวอมรรัตน์ คั่นชั่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
เขต 2
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน
3. นางสาวเรวดี มากศรทรง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๑๓๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ประสิทธิ์ คำพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความสอดคล้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์ เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เล่มหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายสุรศักดิ์ สุขศรี รหัสนักศึกษา ๖๕๕๑๙๑๐๓๐ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์ ดร.จุฬาร ศิริรังสรรค์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณาประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นายสุรศักดิ์ สุขศรี หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๗๕๓ ๗๕๓๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๙ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๑๓๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวอมรรัตน์ คันขัง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความสอดคล้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์ เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหาร จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เล่มหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายสุรศักดิ์ สุขศรี รหัสนักศึกษา ๖๕๕๑๔๑๐๓๐ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชสรค์ จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์ ดร.จุฬาร ศรรังสรรค์ เป็นประธานที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณาประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นายสุรศักดิ์ สุขศรี หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๗๕๓ ๗๕๓๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๔ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๔.๑๑/ว๑๓๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
๗๖๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวเรวดี มากศรทรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามความสอดคล้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์ เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เล่มหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายสุรศักดิ์ สุขศรี รหัสนักศึกษา ๖๕๙๑๙๑๐๓๐ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ โรงเรียนห้วยทรายประชสร์ จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์ ดร.จุฬาร ศรียงสรค์ เป็นประธาน ที่ปรึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นั้น

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในทางวิชาการอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับโครงร่างวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านพิจารณา ประกอบด้วยแล้ว หากประสงค์ข้อมูลเพิ่มเติม สามารถประสานงานได้ที่ นายสุรศักดิ์ สุขศรี หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๗๕๓ ๗๕๓๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๓๒๘๔ ๓๐๐๕

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ saraban_edu@pbu.ac.th

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสรุปรประเมินการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสัมภาษณ์เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี(แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ)

ตอนที่ 1 แบบแสดงความคิดเห็นข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

เกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถาม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในข้อคำถาม

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1	ชื่อ - สกุล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	เพศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	อายุ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ตำแหน่งการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ประสบการณ์ทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1	ท่านคิดว่าการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ท่านมีความต้องการให้เกิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	หากโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์มีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ท่านคิดว่าจะมีสิ่งใดที่เป็นประเด็นปัญหาหรืออุปสรรคในครั้งนี้น่า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

2. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสอบถามประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 แบบแสดงความคิดเห็นข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

เกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถาม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในข้อความ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1	ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งใด ☐ ผู้บริหารการศึกษา ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ อาจารย์มหาวิทยาลัย ☐ ศึกษานิเทศก์ ☐ ครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ หลักปริญญาเอก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ☐ 0 - 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 15 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบแสดงความคิดเห็นการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีไปใช้

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1. การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
1.1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อดำเนินการชี้แจงรายละเอียด ถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.3	จัดการประชุมครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.4	ผู้บริหาร ครู ร่วมกันวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ความต้องการของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
1.5	ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งแนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
2.1	ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชนในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2.2	ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.3	ร่วมกันตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำความรู้ท้องถิ่นไปให้ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่น	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2.4	นำคำชี้แนะของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไขปรับปรุงองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ถูกต้องสมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.5	ครูผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มารวมกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
2.6	ครูผู้สอนร่วมกันดำเนินการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
3.1	มีการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ บททดสอบวัดความรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.2	ครูผู้สอนนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
4.1	ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดความรู้ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตคติที่ดีต่อชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหา มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.3	ครูผู้สอนจัดทำสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ปฏิบัติ ใบกิจกรรม เล่นเกมในรูปแบบที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.4	นำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.5	จัดผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ สาธิต และการดูและการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับผู้เรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4.6	กำหนดเนื้อหาและให้นักเรียนจัดทำชิ้นงานจากองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างสรค์นวัตกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.7	ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน ให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ รักหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนตนเอง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5. การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
5.1	ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
5.2	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ทศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.3	คณะกรรมการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับติดตาม กำหนดวิธีการนิเทศ และกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.4	จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้ง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.5	สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึงครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป และให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนในสถานศึกษาที่นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
6.1	ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6.2	ผู้บริหารชี้แจงเกณฑ์ และสร้างความเข้าใจในการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.3	ผู้ประเมินหลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.4	การประเมินรูปแบบการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยรูปแบบชิปโมเดล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.5	จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						0.92	ใช้ได้

3. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถาม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในข้อความ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1.	สถานที่สนทนากลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	วันที่จัดสนทนากลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ระยะเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1.	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) มาจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ท่านคิดว่าโรงเรียนได้รับประโยชน์จากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ท่านคิดว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) ในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						1.00	ใช้ได้

4. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ :
แบบสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถาม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในข้อความ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถาม

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1.	สถานที่สนทนากลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	วันที่จัดสนทนากลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ระยะเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1.	ความพร้อมของครูผู้สอนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) มาจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	นักเรียนได้รับความรู้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) หลังจากจบ รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปใช้ อย่างไรบ้าง	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
3.	ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) ในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านตนเอง ด้านต่อโรงเรียน และด้านต่อชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลประเมิน IOC เฉลี่ยรวม						0.91	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง
การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียน
ห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
(แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน
และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ)

เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี โปรดให้คำสัมภาษณ์ตามความเป็นจริง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

นายสุรศักดิ์ สุขศรี
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

แบบสัมภาษณ์

(สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน นักเรียนและปราชญ์ชาวบ้าน)

วัน / เดือน / ปีที่สัมภาษณ์
 เริ่มการสัมภาษณ์เวลา น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา น.

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) ชื่อ - สกุล เพศ อายุ
- 2) ระดับการศึกษา
- 3) ตำแหน่งการทำงาน..... ประสบการณ์ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

- 1) ท่านคิดว่าการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

- 2) ท่านมีความต้องการให้เกิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

- 3) หากโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์มีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ท่านคิดว่า จะมีสิ่งใดที่เป็นประเด็นปัญหาหรืออุปสรรคในครั้งนี้นบ้าง

.....

.....

.....

- 4) หากโรงเรียนจะมีการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ท่านคิดว่าโรงเรียนจะมีความพร้อมหรือควรเตรียมความพร้อมในด้านใดบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

- 5) ท่านมีแนวทางสำหรับพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

- 6) ท่านมีองค์ความรู้ในเรื่อง การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ หรือไม่ และสามารถอธิบายแนวทางวิธีการได้

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

**แบบประเมินการการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้
ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
(สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้รู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อย
พื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ)**

งานวิจัยเรื่อง : การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชน
เป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

Administration of the local curriculum on sugarcane cultivation in Huai
Sai Nuea Subdistrict Using the community as a base of Huai Sai
Prachasan School Phetchaburi Province

คำชี้แจง

แบบประเมินความเป็นไปได้ในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบล
ห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์
1) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทราย
ประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบล
ห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี 3) เพื่อศึกษา
ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้ประเมินสามารถประเมินตามหัวข้อที่กำหนดไว้
และแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระในช่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยข้อมูลที่ได้อาจใช้สำหรับการวิจัย
เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง คำตอบ
ของท่านถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

นายสุรศักดิ์ สุขศรี

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบล
ห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีไปใช้
ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชน
เป็นฐาน

ประเด็นที่ 2 การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ประเด็นที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

1) ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งใด

- ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
- ☐ ครูฝ่ายวิชาการ
- ☐ ครูผู้สอน
- ☐ ผู้นำชุมชน
- ☐ ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาโท
- ☐ ปริญญาเอก
- ☐ หลังปริญญาเอก

3) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- ☐ 0 – 5 ปี
- ☐ 6 – 10 ปี
- ☐ 11 – 15 ปี
- ☐ 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบล
ห้วยทรายเหนือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีไปใช้
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเห็นโดยพิจารณาในประเด็นดังนี้

ความเป็นไปได้ในการนำการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จังหวัดเพชรบุรีไปใช้ ได้มากน้อยเพียงใด

มาตรฐานค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

5 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ความเป็นได้ในการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน				
		5	4	3	2	1
ประเด็นที่ 1 การวางแผนในการสร้างเครือข่ายการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน						
1.1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์					
1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อดำเนินการชี้แจงรายละเอียด ถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น					
1.3	จัดการประชุมครูผู้สอน ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อร่วมกันวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น					
1.4	ผู้บริหาร ครู ร่วมกันวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ความต้องการของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น					
1.5	ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งแนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน					

ข้อ	รายการประเมิน	ความเป็นได้ในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน				
		5	4	3	2	1
ประเด็นที่ 2 การฝึกอบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน						
2.1	ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย และเก็บข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่นด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ในประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้					
2.2	ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และนำมาเรียบเรียงเป็นเล่มเอกสารองค์ความรู้ท้องถิ่น					
2.3	ร่วมกันตรวจสอบองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยการนำความรู้ท้องถิ่นไปให้ผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาองค์ความรู้ท้องถิ่น					
2.4	นำคำชี้แนะของผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไข ปรับปรุงองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ถูกต้องสมบูรณ์					
2.5	ครูผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่บูรณาการความสอดคล้องในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มารวมกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น					
2.6	ครูผู้สอนร่วมกันดำเนินการจัดทำองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล					
ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน						
3.1	มีการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ บททดสอบวัดความรู้					
3.2	ครูผู้สอนนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น					
ประเด็นที่ 4 การดำเนินกิจกรรมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน						
4.1	ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดความรู้ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เจตคติที่ดีต่อชุมชน					

ข้อ	รายการประเมิน	ความเป็นได้ในการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน				
		5	4	3	2	1
4.2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเนื้อหา มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้					
4.3	ครูผู้สอนจัดทำสื่อการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ปฏิบัติไปกิจกรรม เล่นเกมในรูปแบบที่หลากหลาย					
4.4	นำผู้เรียนไปทัศนศึกษา เรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า					
4.5	จัดผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ สาธิต และการดูแลและการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับผู้เรียน					
4.6	กำหนดเนื้อหาและให้นักเรียนจัดทำชิ้นงานจากองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม					
4.7	ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน ให้ผู้เรียน มีความภาคภูมิใจ รักหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนตนเอง					
ประเด็นที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประสานงานการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน						
5.1	ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศ กำกับติดตาม การใช้หลักสูตรท้องถิ่น					
5.2	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยรูปแบบกระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรท้องถิ่นมีคุณภาพ					
5.3	คณะกรรมการร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับติดตาม กำหนดวิธีการนิเทศ และกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน					
5.4	จัดทำปฏิทินการนิเทศ อย่างน้อย 2 ครั้ง					
5.5	สรุปรายงานผลการนิเทศทุกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับไปถึง ครูผู้สอนและผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงในการสอนในครั้งต่อไป และให้คำแนะนำช่วยเหลือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนรู้					

ข้อ	รายการประเมิน	ความเป็นได้ในการบริหาร หลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน				
		5	4	3	2	1
ประเด็นที่ 6 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน						
6.1	ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
6.2	ผู้บริหารชี้แจงเกณฑ์ และสร้างความเข้าใจในการประเมิน หลักสูตรท้องถิ่น					
6.3	ผู้ประเมินหลักสูตรท้องถิ่นได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และตัวแทนนักเรียน					
6.4	การประเมินรูปแบบการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยรูปแบบชิป โมเดล					
6.5	จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตรท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมิน

แบบการสนทนากลุ่ม
เรื่อง การศึกษาผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์
จังหวัดเพชรบุรี
(สำหรับนักเรียน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่สนทนากลุ่ม

วันที่จัดสนทนากลุ่ม ระยะเวลา

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ 1 ความพร้อมของครูผู้สอนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) มาจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 นักเรียนได้รับความรู้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ) หลังจากจบ รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ)
ในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านตนเอง
ด้านต่อโรงเรียน และด้านต่อชุมชน

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ผลการทดลองใช้การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

**ผลการตรวจองค์ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี**

ข้อพิจารณา	ถูกต้อง	ผิด	ข้อเสนอแนะ
หน่วยการเรียนรู้ 1 ที่มา บริบทของตำบลห้วยทรายเหนือ 1.1 ความเป็นมาของตำบลห้วยทรายเหนือ 1.2 ตำแหน่งที่ตั้งตำบลห้วยทรายเหนือ 1.3 แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ	✓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สายพันธุ์อ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ 2.1 สายพันธุ์สุพรรณบุรี 50 (สำหรับคั้นน้ำ) 2.2 สายพันธุ์ขอนแก่น 3 (สำหรับส่งเข้าโรงงานผลิตน้ำตาล)	✓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การปลูกอ้อยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ 3.1 เครื่องมือในการปลูกอ้อย 3.2 การเตรียมดินและการใช้สารเคมีบำรุงต้นอ้อย 3.3 ขั้นตอนการปลูกอ้อย 3.3.1 วิธีการปลูกอ้อยแบบหลุม 3.3.2 วิธีการปลูกอ้อยแบบแปลง 3.4 โรคและศัตรูพืชของต้นอ้อย 3.5 การเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อย	✓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ผลผลิตความหวานจากอ้อย ตำบลห้วยทรายเหนือ 4.1 การแปรรูปอ้อยด้วยวิธีคั้นน้ำอ้อยสำหรับรับประทาน 4.2 การส่งผลผลิตอ้อยเข้าสู่โรงงานผลิตน้ำตาลทราย 4.3 การกำหนดราคาน้ำอ้อยคั้นน้ำ	✓		อยู่ในข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรมีการนำองค์ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในหน่วยของผลผลิตความหวานจากอ้อย เรื่องการกำหนดราคาน้ำอ้อยคั้นน้ำ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักของการกำหนดราคาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน

ลงชื่อ ผู้ตรวจสอบ ลงชื่อ ผู้ตรวจสอบ
(นางสาวเรวดี มากศรทรง) (นางสาวอมรรัตน์ คั่นช้าง)

ลงชื่อ ผู้ตรวจสอบ
(ผศ.ดร.ประสิทธิ์ คำพล)

ในการตรวจพิจารณาคุณภาพ ผลการตรวจองค์ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกอ้อยที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ได้มีการตรวจสอบคุณภาพ 2 ด้าน ได้แก่ 1) องค์ประกอบรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ก่อน และหลังเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งมีผลการตรวจพิจารณา ดังนี้

ด้านที่ 1 องค์ประกอบหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลพิจารณา
		1	2	3			
1. ส่วนนำ							
1.1	ความถูกต้องเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.2	ความถูกต้องเหมาะสมของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.3	ความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างเวลาเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง							
2.1	มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.2	ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.3	มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. สาระการเรียนรู้							
3.1	สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.2	มีความยากง่ายเหมาะสมกับชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.3	มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-7							
4.1	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.2	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.3	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.4	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.5	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.6	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.7	ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.8	มีความเหมาะสมของระยะเวลาในการสอนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลพิจารณา
		1	2	3			
4.9	มีการจัดเรียงเนื้อหา กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5. มีการใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน							
5.1	มีกิจกรรมการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.2	กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.3	การใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่หลากหลาย น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.4	ความเหมาะสมในการวัดและประเมินสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผล IOC เฉลี่ยรวม						0.88	ใช้ได้

ด้านที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี

แบบทดสอบวัดความรู้ ก่อนและหลังเรียน ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลพิจารณา
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	0	+1	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แบบทดสอบวัดความรู้ ก่อนและหลังเรียน ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	ผลพิจารณา
	1	2	3			
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
25	+1	0	-1	0	0.00	ใช้ไม่ได้
ค่า IOC เฉลี่ยรวม					0.85	ใช้ได้

หมายเหตุ ข้อที่ 4 ข้อที่ 9 ข้อที่ 15 ข้อที่ 24 และข้อที่ 25 ค่าIOC ต่ำกว่า 0.05 ใช้ไม่ได้
ผู้วิจัยจึงตัดทิ้ง

**ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี**

คนที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน ก่อนเรียน (20)	คะแนน หลังเรียน (20)	ความ ก้าวหน้า	ร้อยละของ ความก้าวหน้า
1	เด็กชาย กฤษกร แอ่ยอด	9	14	5	25
2	เด็กชาย กิตติกรณ อู่เงิน	9	16	7	35
3	เด็กชาย จิราภัทร ดิดงาม	14	19	5	25
4	เด็กชาย ชนาภัทร ลำเลิศ	13	18	5	25
5	เด็กชาย จิตติกร ยอดย้อย	10	18	8	40
6	เด็กชาย ญัฐพงศ์ นามือ่ง	16	19	3	15
7	เด็กชาย ทัดพงษ์ พรหมเชื้อ	9	14	5	25
8	เด็กชาย ธนกร เณลิมทอง	7	16	9	45
9	เด็กชาย ธนโชติ มาดี	16	20	4	20
10	เด็กชาย จีรภัทร จันทรวงค์	12	15	3	15
11	เด็กชาย นิวัฒน์ โพธิ์ทอง	12	15	3	15
12	เด็กชาย พนา ปันจัน	13	15	2	10
13	เด็กชาย รัฐภูมิ แยมศิริ	9	13	4	20
14	เด็กชาย รัฐศาสตร์ บุญเกษม	10	14	4	20
15	เด็กชาย เสกสรร ภูพล	7	17	10	50
16	เด็กชาย อนันตชัย จันทรแจ่ม	7	18	11	55
17	เด็กชาย อาณัติพงศ์ ขำสวัสดิ์	8	18	10	50
18	เด็กชาย อาทิตย์ หุ่นงาม	9	18	9	45
19	เด็กหญิง เกตน์นิภา เปาะ	8	15	7	35
20	เด็กหญิง จรรย์พร คุ่มเขต	10	17	7	35
21	เด็กหญิง ปิยาพัชร รุ่งเนย	7	17	10	50
22	เด็กหญิง พัชรธิดา หกครบุรี	7	17	10	50
23	เด็กหญิง วราภรณ์ ห้วยลึก	7	17	10	50
24	เด็กหญิง สุพัชชา เรืองสิน	8	16	8	40
25	นาย นที สีหนู	8	18	10	50
26	เด็กชาย กวินภพ สงบ	8	18	10	50
27	เด็กชาย จตุภูมิ เหมือนอ่วม	9	19	10	50
28	เด็กชาย ชัยเทพย์ ศรีงาม	11	17	6	30
29	เด็กชาย ญัฐพล รวยเงิน	6	17	11	55
30	เด็กชาย ทศน์ วงษา	10	16	6	30
31	เด็กชาย ชันวา บุญเกษม	8	10	2	10
32	เด็กชาย จีรเดช นาคดี	11	13	2	10
33	เด็กชาย ปวริศ ททรัพย์มา	13	15	2	10
34	เด็กชาย พลพล ขอประสม	13	16	3	15

คนที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน ก่อนเรียน (20)	คะแนน หลังเรียน (20)	ความ ก้าวหน้า	ร้อยละของ ความก้าวหน้า
35	เด็กชาย ภูธเนศ ทรัพย์มา	6	13	7	35
36	เด็กชาย ภูวนาท สดใส	5	13	8	40
37	เด็กชาย รัฐศาสตร์ พวงมาลา	9	13	4	20
38	เด็กชาย อธิวัฒน์ ทองเนตร	13	16	3	15
39	เด็กชาย อนุพงษ์ สวนสวรรค์	15	18	3	15
40	เด็กหญิง จันทรีนภา บุคดา	12	19	7	35
41	เด็กหญิง ปิยวรรณ เมฆหมอก	8	17	9	45
42	เด็กหญิง พรพิมล จันทร์วงศ์	8	17	9	45
43	เด็กหญิง มณีรัตน์ วันดี	8	16	8	40
44	เด็กหญิง อังสุตา พลับทอง	8	14	6	30
45	เด็กหญิง ศศิพิมล ดำนิล	11	18	7	35
46	เด็กชาย ศิริศักดิ์ แดงศิ	16	18	2	10
47	เด็กหญิง สิริยากร จันซัง	5	20	15	75
48	เด็กชาย ณัฐกรณ มิตร์ดี	5	19	14	70
49	เด็กหญิง รัตนวดี แดงสงวนสุข	11	18	7	35
50	เด็กชาย ณภัทร คีนคง	8	18	10	50
	เฉลี่ย	9.64	16.44	6.8	34
	ร้อยละ	48.20	82.20		